ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
Европейски фонд
за регионално развитие
Инвестираме във вашето бъдеще

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„Развитие на конкурентоспособността
на българската икономика" 2007-2013
www.opcompetitiveness.bg

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА" 2007-2013

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

НАСОКИ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

по открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество, без определен срок за кандидатстване: BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика"

Приоритетна ос 2: „Повишаване ефективността на предприятията и развитие на благоприятна бизнес среда"

Област на въздействие 2.3: „Въвеждане на енергоспестяващи технологии и използването на възобновяеми енергийни източници"

Бюджетна линия: 2012 г.

Код по тематична спецификация:	43
Код по форма на финансиране:	01
Код по териториална спецификация:	BG
Код по вид икономически дейности:	00

СЪДЪРЖАНИЕ:

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И ЕНЕРГЕТИКАТА.. 1
1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА 5
1.1. Основни дефиниции 5
1.2. Механизъм на изпълнение на процедурата 8
1.3. Режим на държавните помощи 10
1.4. Общ бюджет на процедурата 12
1.5. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ (процент на съфинансиране) 13
1.6. Компоненти на процедурата 15
1.7. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти 16
1.8. Партньорство и допустимост на партньорите 16
1.9. Брой предложения по процедурата 17
2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА 17
2.1. Допустимост на кандидатите 17
2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите 17
2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите 18
2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите: 20
2.1.4. Специфични критерии за недопустимост 22
2.2. Допустимост на проектите/дейностите 27
2.2.1. Продължителност 27
2.2.2. Допустимост на проектите 27
2.2.3. Видове проекти/допустими дейности 28
2.2.4. Недопустими по настоящата процедура са следните видове дейности/проекти: 31
2.3. Допустимост на разходите 32
2.3.1. Условия за допустимост на разходите 32
2.3.2. Допустими разходи 33
2.3.3. Недопустими разходи 36
2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход 37
3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА 38
Документи за кандидатстване 38
3.1. Списък на документите за кандидатстване, които следва да бъдат предоставени на Асистента по проекта: 38
3.2. Списък на документите за кандидатстване, които следва да бъдат представени в Договарящия орган: 39
3.3. Къде и как се изпращат проектните предложения 42
3.4. Краен срок за подаване на проектни предложения 44
За подване на проектното предложение се счита подаването му пред Договарящия орган. 44
3.5. Предоставяне на допълнителна информация 44
4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ 45
4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения 45
4.1.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта 45
4.1.2. Техническа и финансова оценка 46
4.1.2.1 Техническа оценка за съответствие с изискванията за качество 46
4.1.2.2. Финансова оценка за съответствие с изискванията за качество 48

4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ 51
4.2.1. Уведомяване относно решението на Договарящия орган 51
4.2.2. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ 51
4.2.3 Проверка за липса на двойно финасиране 55
5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ 57
5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта 58
5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ 59
5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта 59
5.4. Промени в договора 59
5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати 60
5.6. Отчитане на проекта 61
5.7. Плащане 61
5.8. Мерки за информиране и публичност 62
6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ 64

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ВЕИ	**Възобновяеми енергийни източници**
ГД	**Главна дирекция**
ДО	**Договарящ орган**
ДДС	**Данък добавена стойност**
ДМА	**Дълготрайни материални активи**
ДНА	**Дълготрайни нематериални активи**
ДНФ	**Дирекция „Национален фонд", Министерство на финансите**
ЕК	**Европейска комисия**
ЕО	**Европейска общност**
ЕС	**Европейски съюз**
ЗМСП	**Закон за малките и средните предприятия**
ЗЕЕ	**Закон за енергийната ефективност**
ЗОП	**Закон за обществените поръчки**
ЗТР	**Закон за търговския регистър**
ЕБВР	**Европейска банка за възстановяване и развитие**
КН	**Комитет за наблюдение**
КИД 2008	**Класификация на икономическите дейности 2008**
МИЕ	**Министерство на икономиката и енергетиката**
МС	**Министерски съвет**
МСП	**Малки и средни предприятия**
НСИ	**Национален статистически институт**
НСРР	**Национална стратегическа референтна рамка**
ОП	**Оперативна програма**
ПМС	**Постановление на Министерски съвет**
УО	**Управляващ орган**

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОЦЕДУРАТА

1.1. Основни дефиниции

За целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са възприети следните дефиниции:

Кандидати	Всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение.
Проектно предложение	Предложение, подадено от кандидат, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнението на определен проект, включващо формуляр за кандидатстване и други придружителни документи.
Проект	Съвкупност от взаимосвързани и взаимодопълващи се дейности с предварително определена/и цел/и, необходими ресурси и времева рамка за изпълнение, водещи до постигането на конкретни количествено измерими резултати.
Дейност	Задача или група от задачи (действие или група от действия), които имат (водят до постигане на) конкретен резултат (резултат/продукт) и чрез които се реализира изпълнението на съответния проект.
Безвъзмездна финансова помощ	Без това да противоречи на чл. 121 от Регламент (ЕО, Евроатом) No 966/2012, това са средства, предоставени от ОП „Конкурентоспособност", включително съответното национално съфинансиране, с цел изпълнението на одобрен проект, насочен към постигане на определени резултати.
Бенефициент на безвъзмездна финансова помощ	Лицата, посочени в чл. 2, пар. 4 от Регламент (ЕО) No 1083/2006: стопански субект, организация или предприятие, публичен или частен, който отговаря за започването или за започването и изпълнението на операциите. В рамките на схемите за помощ по член 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (предишен член 87 от Договора за създаване на ЕО), бенефициентите са публични или частни предприятия, които изпълняват отделен проект и получават публична помощ.
Изпълнител, определен от страна на бенефициента	Изпълнители на дейности по проекта, възложени им от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ. Изпълнителите от страна на бенефициента не са партньори и условията и редът за определянето им са уредени в ПМС № 69/2013 г., Закона за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му, както и в Насоките за кандидатстване.
Договор за безвъзмездна	Договор, сключен между ръководител на Договарящия орган и бенефициента за предоставяне и разходване на безвъзмездна

финансова помощ	финансова помощ с цел изпълнение на одобрен проект.
Управляващ орган и Договарящ орган	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност", Министерство на икономиката и енергетиката.
Банки-партньори	Банки, избрани от ЕБВР съгласно критерии и процедури, определени от нея за предоставяне на заеми на допустимите кандидати по процедурата с цел осигуряване на мостово финансиране на проектите.
Нередност	Всяко нарушение на разпоредба на общностното право, произтичащо от действие или бездействие на стопански субект, което има или би имало като последица нанасянето на вреда на общия бюджет на Европейския съюз, като отчете неоправдан разход в общия бюджет.
Конфликт на интереси	Съгласно Регламент (ЕО) № 966/2012, конфликт на интереси е налице, когато безпристрастното и обективно изпълнение на функциите на участник в изпълнението на бюджета или на вътрешен одитор е опорочено по причини, свързани със семейството, емоционалния живот, политическата или националната принадлежност, икономически интерес или всякакъв друг интерес, който е общ с този на получателя. Съгласно Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, конфликт на интереси възниква, когато лице, заемащо публична длъжност, има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията му по служба.
Предприятие	Съгласно § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за малките и средни предприятия „предприятие" е всяко физическо лице, юридическо лице или гражданско дружество, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.
Енергиен одит	Обследване за енергийна ефективност по образец съгласно Приложение X.
Инвестиции в енергийна ефективност	1) Инвестиции, които водят до намаляване на потреблението на енергия или горива спрямо първоначално установените нива **и/или** 2) Инвестиции, които водят до намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция. Инвестиции в ко-генерационни инсталации за собствени нужди и смяна на горивната база (енергоносителя) също ще се считат за инвестиции в енергийна ефективност.
Инвестиции във ВЕИ	Инвестиции в технологии/системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди – само следните технологии: соларни, геотермални, термопомпи и/или оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са

	включени в Анекс I от ДФЕС[1].
Асистент по проекта	Асистентът по проекта е лице, избрано в резултат на проведена процедура за възлагане на обществена поръчка, което извършва: проверка и дава становище за съответствието с техническите изисквания относно допустимостта на проектите по настоящата процедура; проверка на съответствието на проведените процедури за избор на изпълнители съобразно конкретните изисквания на процедурата и изискванията на ПМС № 69/2013; предоставяне на информационни услуги на потенциалните бенефициенти; предоставяне на информация относно размера на безвъзмездната финансова помощ на одобрените проекти; и други дейности, свързани с настоящата процедура.
Асистент по верификацията	Асистентът по верификацията е лице, избрано в резултат на проведена процедура за възлагане на обществена поръчка, което извършва: мониторинг и верификация на изпълнението на дейностите по сключените договори по процедурата, включително извършване на проверки на място; актуализиране на Списъка на допустимите категории материали и оборудване; и други дейности, свързани с настоящата процедура.

[1] Приложение О към настоящите Насоки

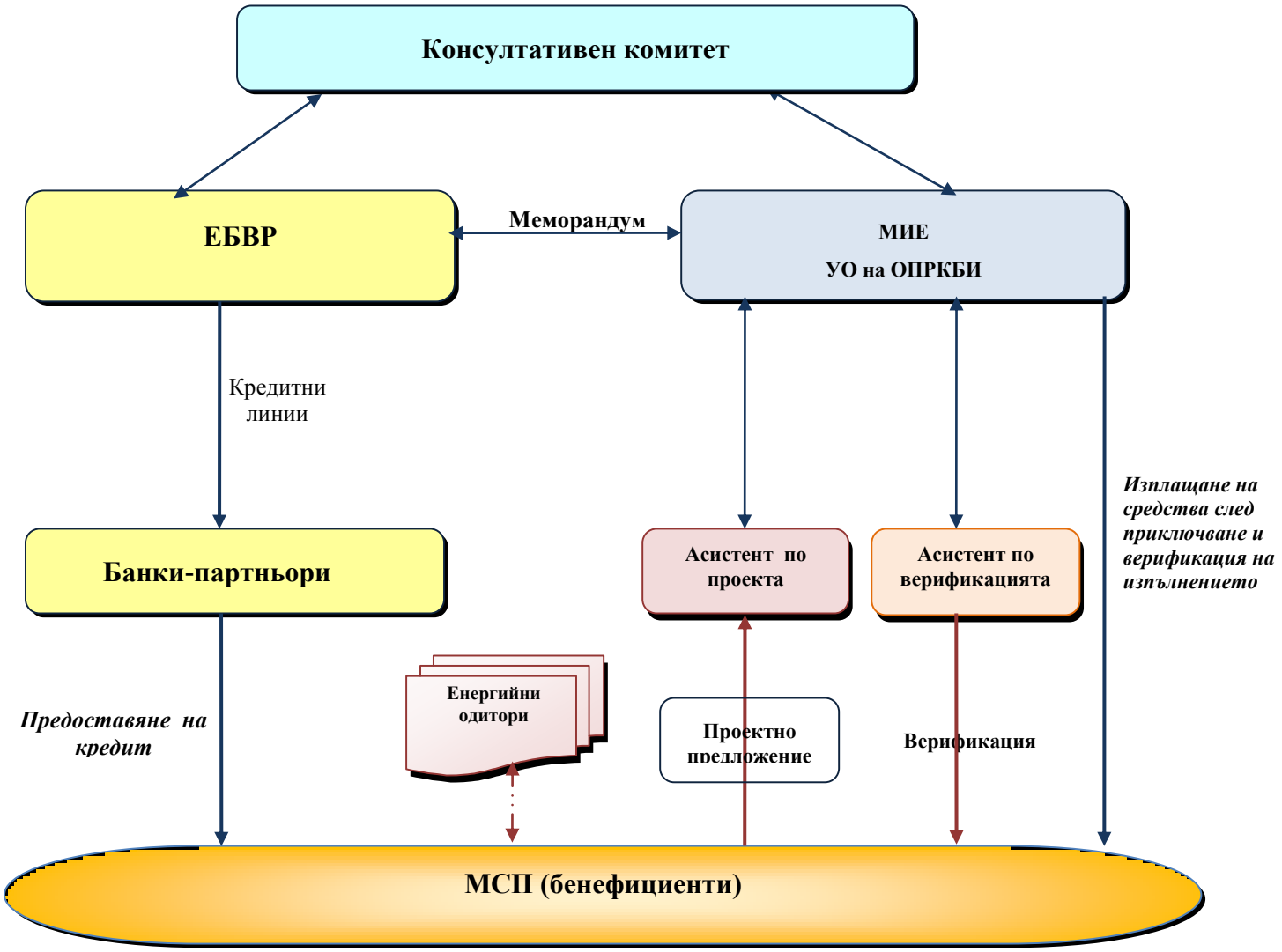
1.2. Механизъм на изпълнение на процедурата

Процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика" се изпълнява в сътрудничество между Министерство на икономиката и енергетиката и Европейската банка за възстановяване и развитие. С цел създаване на механизъм за ефективно сътрудничество за изпълнение на процедурата, между МИЕТ и ЕВБР бе подписан Меморандум за разбирателство въз основа на Решение № 107 на Министерския съвет от 24.02.2011 г. Съгласно Меморандума за разбирателство, паралелно на предоставяната безвъзмездна финансова помощ, ЕБВР предоставя кредитни линии в размер до 150 милиона евро чрез свои банки-партньори[2], подпомагайки по този начин успешната реализация на проектите по процедурата. Банките-партньори предоставят становище относно кредитоспособността на съответното предприятие за получаване на кредит като начин за осигуряване на необходимото финансиране за изпълнението на проекта си. В допълнение, за предприятия, които изпълняват проектите си със собствени ресурси в кредитна институция, която може да е различна от банка-партньор, банките-партньори потвърждават наличието на необходимите за целта ресурси.

Изпълнението на процедурата се подпомага и от разработения, съгласно Меморандума за разбирателство, пакет от техническа помощ за Договарящия орган, състоящ се във възлагането на дейностите по проверката на техническото съответствие на проектите по процедурата (Асистент по проекта) и дейностите по мониторинга и верификацията на изпълнението на сключените договори (Асистент по верификацията) на външни изпълнители, подбрани в резултат от проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки. Асистентът по проекта извършва проверка и предоставя становище за съответствие с техническите изисквания относно допустимостта на проектите по процедурата съгласно Насоките за кандидатстване по процедурата; извършва проверка за съответствие на проведените процедури за избор на изпълнители съобразно конкретните изисквания на процедурата и изискванията на ПМС № 69/2013 г.; предоставя информационни услуги по процедурата и поддържа и актуализира уеб-базираната база данни и интернет страницата по процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика". Асистентът по верификация извършва мониторинг на изпълнението на сключените договори за безвъзмездна финансова помощ и верификация на окончателните технически отчети, подадени от бенефициентите, включително на финансираните продукти, услуги и строителство/СМР, както и актуализиране на Списъка на допустимите категории материали и оборудване по процедурата, в случай на необходимост.

[2] Списъкът на банките-партньори на ЕБВР, избрани да участват в изпълнението на настоящата процедура е публикуван на следния интернет адрес: http://www.beeciff.org/cms/bg

По-долу е представена графична илюстрация на структурата на изпълнение на процедурата и взаимодействието между всички участници в процеса на кандидатстване и изпълнение на проектите:



Настоящата процедура облекчава условията за изпълнение на сключените договори, като предоставя възможност дейностите, свързани с избора на изпълнители по проектите (процедури по под-договаряне), както и дейностите за енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") да бъдат извършени преди сключването на договора за безвъзмездна финансова помощ. Осъществяването на тези дейности представлява критерий за допустимост на съответния проект, като процедурите по определяне на изпълнител следва да бъдат изпълнени в съответствие с изискванията на процедурата, за да получи проектът одобрение за финансиране и да бъде сключен договор за безвъзмездна финансова помощ.

Кратко описание на цикъла на проекта

Кандидатът подготвя проекта, формуляра за кандидатстване и обследването за енергийна ефективност (ако е приложимо) и ги подава на Асистента по проекта. На същия етап кандидатът определя изпълнителите на доставка/услуги/СМР съгласно Указанията на ДО и ги предоставя на АП едновременно с проекта.

Асистентът по проекта извършва проверка на проекта, вкл. на обследването за енергийна ефективност (ако е приложимо) и на документите от проведения избор на изпълнител/и и предоставя на кандидата писмено ставовище.

В резултат от извършените проверки Асистентът по проекта предоставя писмено становище относно:

- съответствието на проекта с техническите изисквания за допустимите проекти по процедурата. В становището Асистентът по проекта може да даде препоръки за отпадане на недопустими по настоящата процедура дейности/разходи.
- съответствието на избора на изпълнители с Указанията на УО. В случай, че в резултат от извършената проверка, Асистентът по проекта установи, че при избора на изпълнители кандидатът не е спазил Указанията на УО, същият информира кандидата за установените несъответствия и дава препоръки за тяхното отстраняване. В случай, че е необходимо Асистентът по проекта указва и извършването на промени в Раздел Б от Формуляра за кандидатстване.

Цикълът на подготовка и подаване на проектното предложение и изпълнение на проекта е описан в отделен документ „Индикативни стъпки за подготвяне и подаване на проектното предложение и за изпълнение на проекта", който се публикува успоредно с насоките за кандидатстване.

1.3. Режим на държавните помощи

Приложимите режими на държавни помощи по отношение на безвъзмездната финансова помощ, предоставяна по настоящата процедура за подбор на проекти, са както следва:

1) Режим „de minimis" (минимална помощ) съгласно Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 от 15 декември 2006 г. относно прилагането на чл. 87 и 88 от Договора за създаване на ЕО към помощта de minimis (ОВ L 379/28.12.2006), **приложим за Компонент 1 и Компонент 3.**

2) Регионална инвестиционна помощ - режим „групово освобождаване" съгласно Глава I, чл. 12 и Глава II, Раздел 1, чл. 13 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 от 6 август 2008 година относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора (ОВ L 214/09.08.2008), **приложим за Компонент 2.**

Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006 и Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 се прилагат до 31 декември 2013 г. След изтичане на срока на действие Насоките за кандидатстване ще бъдат приведени в съответствие с регламентите, които ги изменят или отменят.

Допустимият максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за предвидените дейности по Компонент 1 и Компонент 3 по настоящата процедура се определя на база натрупване с други минимални помощи, получени от кандидата за последните три данъчни години[3], като помощта с натрупване не трябва да надвишава левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лв.), определени по официалния курс лев-евро, а в случай, че кандидатът осъществява дейност в отрасъл „шосеен транспорт" този размер е 100 000 евро (195 583 лева).

Данните за получени минимални и/или друг вид държавни помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в „Декларация за държавни/минимални помощи", попълнена по образец (Приложение В към Насоките за кандидатстване). Държавна/минимална помощ се счита за получена от момента на сключване на договор за нейното предоставяне. Декларацията за държавни/минимални помощи се представя от кандидатите на етап подаване на проектното предложение и приложенията към него пред Договарящия орган и на етап сключване на договора за безвъзмездна помощ, в случай, че е настъпила промяна в декларираните обстоятелства.

ВАЖНО: Общият размер на безвъзмездната финансова помощ, предоставена на всяко едно предприятие във връзка с процедури или индивидуални помощи, обявени в режим „de minimis" (минимална помощ), не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за период от 3 последователни данъчни години[4]. Общият размер на минималната помощ, предоставена на всяко едно предприятие, осъществяващо дейност в отрасъл „шосеен транспорт", не може да надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни данъчни години.

Минималната помощ не се натрупва с държавна помощ за същите допустими разходи, ако в резултат на това натрупване интензитетът на помощта би превишил интензитета, определен за конкретните обстоятелства на отделния случай с регламент или решение за групово освобождаване, приети от Комисията.

При определяне дали е спазен максималният праг за уведомяване и максимално допустимия интензитет на помощта съгласно т. 1.5 от Насоките за кандидатстване, по-долу ще се взема предвид общата сума на мерките за публична подкрепа за подпомаганата дейност или проект, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

[3] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години.

[4] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, приет с ПМС № 61 от 20.03.2007 г. (обн. ДВ. бр.26 от 27 март 2007г., обн., ДВ, бр. 26 от 27.03.2007 г., в сила от 27.03.2007 г., изм. и доп., бр. 97 от 23.11.2007 г., бр. 10 от 6.02.2009 г., изм., бр. 3 от 12.01.2010 г.), съгласно който решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Когато с решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ не са индивидуализирани получателите на помощ и размерът на сумата, която трябва да се възстанови, администраторът на помощ издава допълнително и акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, включително и при надхвърляне на установения праг за минималната помощ, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите ДНФ № 7 от 22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Договарящия орган нередности (Приложение Т към Насоките за кандидатстване).

1.4. Общ бюджет на процедурата

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика" е 293 374 500 лв. (в т.ч. 249 368 325 лева от Европейския фонд за регионално развитие и 44 006 175 лева - национално съфинансиране). Договарящият орган си запазва правото да не предостави цялата налична сума по процедурата.

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
293 374 500 лева (150 000 000 евро)	249 368 325 лева (127 500 000 евро)	44 006 175 лева (22 500 000 евро)

1.5. Размер и интензитет на безвъзмездната финансова помощ[5] (процент на съфинансиране)

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект не може да надхвърля 2 000 000 лева.

По настоящата процедура няма изискване за минимален размер на безвъзмездната финансова помощ.

1.5.1 Интензитетът на предоставяната безвъзмездна финансова помощ се определя в зависимост от вида на предложените проекти, както следва:

1) За проекти, свързани с реализирането на инвестиции само съгласно Списъка на допустимите категории материали и оборудване[6] - **30%** от общата стойност на допустимите разходи по проекта.

2) За проекти, които се основават на препоръките от извършен енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") – **40%** от общата стойност на допустимите разходи по проекта.

Към посочените по-горе стойности на интензитет на безвъзмездната финансова помощ се добавят по 10 процентни пункта до достигане на максимално допустимия интензитет от 50 % за всяка една от посочените по-долу характеристики на проекта:

1. Проектът се изпълнява в сектори на икономическа дейност, определени като приоритетни за развитието на българската икономика и/или сектори, които се характеризират с висока енергийна интензивност спрямо средните за ЕС нива[7].	
2. Проектът се основава на препоръките от извършен енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") – *приложимо само при реализирането на инвестиции съгласно Списъка на допустимите категории материали*	

[5] Интензитетът на безвъзмездната помощ представлява размера на безвъзмездната финансова помощ, изразен като процент от общата стойност на допустимите разходи. Допустими разходи са приемливите разходи по смисъла Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006.

11 Списъкът на допустимите категории материали и оборудване съдържа описание на минимално изискуемите характеристики на най-съвременното оборудване/материали/системи, налични на пазара в областта на енергийната ефективност и ВЕИ, определени като допустими за финансиране по настоящата процедура. Списъкът и измененията в него се утвърждават със заповед на ръководителя на договарящия орган и се публикуват на следния интернет адрес: http://www.beeciff.org/cms/bg

[7] Определени като приоритетни и/или сектори, които се характеризират с висока енергийна интензивност са следните сектори/раздели/групи/класове/ съгласно КИД 2008 г. - C10.7, C10.82, C10.84, C10.86, C13.1, C13.2, C13.3, C17, C20, C21, C22, C23.1, C23.2, C23.3, C23.4, C23.51, C24.4, C24.53, C24.54, C25, C26, C27, C28, C29, C30.

и оборудване	**Добавка от 10 процентни пункта за всяка една от посочените характеристики**
3. Проектът предвижда закупуване на ко-генерационни инсталации за собствени нужди.	
4. Проектът предвижда въвеждане на системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди (соларни, геотермални, термопомпи или оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са включени в Анекс I от ДФЕС).	
5. Проектът предвижда смяна на горивна база (енергоносителя).	
6. Проектът предвижда въвеждане на система за енергиен мениджмънт.	
7. Кандидатът има въведена система за управление на предприятията съгласно следните стандарти: БДС EN 16001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001, EMAS (Схема на Общността за управление по околната среда и одитиране), БДС EN ISO 14001 или БДС EN ISO 9001; или предвижда с настоящия проект да въведе система за управление съгласно стандартите БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001.	

ВАЖНО: Максималният интензитет на безвъзмездната финансова помощ в рамките на индивидуален проект заедно с всички добавки **не може да надхвърля 50% от общата стойност на допустимите разходи по проекта.**

Остатъкът от общите допустими разходи по проекта следва да бъдат финансирани чрез собствени средства на кандидата или от източници, които изключват всякаква публична подкрепа.

За изчисляване на интензитета на помощта всички използвани данни се вземат преди приспадане на данъци и други такси.

За изчисляване на помощта платима на няколко вноски/траншове (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово плащане, както е посочено в т. 5.7 от Насоките за кандидатстване), помощта следва да бъде сконтирана до нейната стойност към момента на предоставянето, при използване на референтния лихвен процент, използван за нуждите на държавните помощи, приложим към датата на предоставяне на помощта в съответствие с чл.

4, параграф 1 от Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и с чл. 2, пар. 3 от Регламент No 1998/2006.

Сконтирането ще се извършва от Договарящия орган с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ ще бъде съобразена с интензитета за помощта, предвиден в регионалната карта за държавна помощ за България и с праговете и интензитетите, установени в Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и в Регламент No 1998/2006, както и за докладване на помощта.

ВАЖНО: В съответствие с правилата за минимална помощ, определени в Регламент No 1998/2006, общият размер на всички получени минимални помощи, предоставени на всяко едно предприятие, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева), а за предприятия осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт" - 100 000 евро (195 583 лева) за три последователни данъчни години[8]. Посоченото следва да бъде взето предвид от страна на кандидатите при определяне на максималния размер на безвъзмездната финансова помощ по **Компонент 1 и Компонент 3**, който общо не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие, а за предприятия осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт"[9] - 100 000 евро (195 583 лева) за период от 3 последователни данъчни години.

1.6. Компоненти на процедурата

Настоящата процедура за подбор на проекти представлява механизъм за интегрирана инвестиционна и консултантска подкрепа, който включва три основни компонента:

Компонент 1: Инвестиции, попадащи в режим „минимална помощ"

Компонент 2 Инвестиции, попадащи в режим „регионална инвестиционна помощ" - Подкрепата по тези компоненти има за цел да стимулира инвестициите, които водят до намаляване на потреблението на енергия или горива спрямо първоначално установените нива, за използването на възобновяеми енергийни източници и/или инвестициите за намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция, допринасяйки по този начин за устойчиво екологично развитие на българската икономика.

Компонент 3 „Услуги, попадащи в режим „минимална помощ " – този компонент има за цел да предостави достъп до професионални съвети и консултации, пряко свързани с подготовката и реализирането на инвестициите, които водят до намаляване на потреблението на енергия или горива спрямо първоначално установените нива, въвеждането на възобновяеми енергийни източници, намаляване на енергоемкостта на производството,

[8] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години

[9] Отрасъл „шосеен транспорт" включва предприятията, класифицирани в позициите със следните тризначни кодове: 49.3 „Друг пътнически сухопътен транспорт" и 49.4 „Товарен автомобилен транспорт и услуги по преместване" от КИД 2008 – Приложение Р към Насоките за кандидатстване.

включително изготвяне на енергиен одит („обследване за енергийна ефективност"), както и въвеждането на системи за енергиен мениджмънт.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи различни комбинации от посочените по-горе компоненти, като включването на дейности по ***Компонент 1: Инвестиции, попадащи в режим „минимална помощ"*** е **ЗАДЪЛЖИТЕЛНО.**

1.7. Общи правила за провеждане на процедурата за подбор на проекти

Безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура се предоставя чрез провеждане на ***процедура за подбор на проекти*** съгласно Постановление № 121 на МС от 31.05.2007 г. за определяне на реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз (ПМС № 121/31.05.2007 г. обн. ДВ, бр. 45/2007 г.). Процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика" е:

1. С оглед на фазите за кандидатстване - **открита процедура**[10] съгласно чл. 12, ал. 1, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

2. С оглед начина на подбор на проекти – **процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество**[11] съгласно чл. 12, ал. 4, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

3. С оглед на сроковете за кандидатстване – **процедура без определен срок за кандидатстване**[12] съгласно чл. 12, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

1.8. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата процедура за подбор на проекти кандидатите участват **индивидуално**, а не съвместно с партньорски или други организации.

[10] При открита процедура всеки кандидат представя проектно предложение, попълвайки съответния формуляр за кандидатстване, изготвен в съответствие с Насоките за кандидатстване. Проектните предложения се оценяват и на база тази оценка се одобряват тези, които ще получат безвъзмездна финансова помощ. Ръководителят на Договарящия орган издава решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се сключват договори за безвъзмездна финансова помощ.

[11] Процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество е тази, при която проектните предложения се оценяват, като за финансиране се одобряват тези проектни предложения, чиято оценка е равна или надвишава предварително обявената по съответната процедура минимална приемлива оценка до покриване на общия размер на предварително определените и обявените финансови средства по съответната процедура.

[12] Процедура без определен срок за кандидатстване е тази, при която проектни предложения се подават, оценяват и одобряват за финансиране без ограничения във времето.

1.9. Брой предложения по процедурата

В периода от подаване на дадено проектно предложение по процедурата до получаване на уведомление за одобрение от страна на Договарящия орган, респективно за отхвърляне на проекта (включително и в случай, че проектното предложение е включено в Списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения, оповестен на интернет страницата на Договарящия орган и кандидатът не е подал възражение), кандидатът **НЕ МОЖЕ** да подава ново проектно предложение по процедурата. В случай че условието не бъде спазено, то всички проектни предложения, подадени от кандидата ще бъдат изключени от последваща оценка.

В случай че подадено проектно предложение не бъде одобрено за финансиране след получаване на уведомлението от страна на Договарящия орган, кандидатът може да подаде ново проектно предложение.

Може да бъде получена не повече от една безвъзмездна финансова помощ за една и съща дейност[13].

При повторно подаване на проектно предложение кандидатът следва да се съобрази с праговете за минимална помощ, подробно описани в т. 1.3. и т. 2.3. от настоящите Насоки.

2. ПРАВИЛА ЗА ДОПУСТИМОСТ ПО НАСТОЯЩАТА ПРОЦЕДУРА

По настоящата процедура за подбор на проекти се прилагат три групи критерии за допустимост, отнасящи се до:

- кандидатите, които могат да участват;
- проекти/дейности, за които се предоставя безвъзмездна финансова помощ;
- видове разходи, които са допустими при определяне на размера на безвъзмездната финансова помощ.

2.1. Допустимост на кандидатите

2.1.1. Общи критерии за допустимост на кандидатите

Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на следните общи критерии:

а) Да са юридически лица или еднолични търговци, регистрирани съгласно Търговския закон или Закона за кооперациите, ***и***

[13] „Дейност" е задача или група от задачи (действие или група от действия), които имат (водят до постигане на) конкретен резултат (резултат/продукт) и чрез които се реализира изпълнението на съответния проект.

б) Да са микро, малки или средни предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия, който е в съответствие с дефиницията за МСП на Приложение I към Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008, ***и***

г) Да са пряко отговорни за изпълнението на дейностите по проекта, а не да действат в качеството на посредник.

Клонове на местни или чуждестранни юридически лица **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност.

ВАЖНО: Кандидатите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са длъжни да удостоверят, че отговарят на изискването за категория предприятие - микро, малко или средно предприятие по смисъла на Закона за малките и средните предприятия, като представят към проектните предложения Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение Г към Насоките за кандидатстване, включващо и Допълнителни указания и примери за попълване на Декларацията).

2.1.2. Специфични критерии за допустимост на кандидатите

В допълнение на горепосочените общи критерии за допустимост, **допустими за финансиране по настоящата процедура са кандидати, които:**

а) Развиват основната си икономическа дейност в някой от следните сектори съгласно Класификацията на икономическите дейности 2008 г. (Приложение Р към Насоките за кандидатстване):

- ⇨ Сектор B „Добивна промишленост";
- ⇨ Сектор C „Преработваща промишленост";
- ⇨ Сектор D „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива";
- ⇨ Сектор E „Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване";
- ⇨ Сектор G „Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети";
- ⇨ Сектор H „Транспорт, складиране и пощи";
- ⇨ Сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство";
- ⇨ Сектор J „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; Далекосъобщения";
- ⇨ Сектор M „Професионални дейности и научни изследвания";
- ⇨ Сектор N „Административни и спомагателни дейности";
- ⇨ Сектор P „Образование";

⇨ Сектор Q „Хуманно здравеопазване и социална работа";

⇨ Сектор R „Култура, спорт и развлечения", ***или***

⇨ Сектор S „Други дейности".

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за код на основната икономическа дейност, кандидатите следва да се съобразят с изрично посочените недопустими сектори съгласно т. 2.1.4 от Насоките за кандидатстване, по-долу, произтичащи от забранителните режими на Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006, както и за избягване припокриването с други планове и програми.

ВАЖНО: Проекти, които се изпълняват в посочените по-долу сектори/раздели/групи/класове съгласно Класификацията на икономическите дейности 2008г., определени като приоритетни за развитието на българската икономика и/или с висока енергийна интензивност спрямо средните за ЕС нива, получават надбавка от 10 процентни пункта към посочения в т. 1.5.1. по-горе интензитет на безвъзмездна финансова помощ:

- Раздели с код С10.7 „Производство на хлебни и тестени изделия", С10.82 „Производство на какаови, шоколадови и захарни изделия", С10.84 „Производство на хранителни подправки и овкусители", С10.86 „Производство на детски, диетични и хомогенизирани храни", С13.1 „Подготовка и предене на текстилни влакна", С13.2 „Производство на тъкани", С13.3 „Облагородяване на прежди, платове и облекло", С17 „Производство на хартия, картон и изделия от тях", С20 „Производство на химични продукти", С21 „Производство на лекарствени вещества и продукти", С22 „Производство на изделия от каучук и пластмаса", С23.1 „Производство на стъкло и изделия от стъкло", С23.2 „Производство на огнеупорни изделия", С23.3 „Производство на керамични изделия за строителството", С23.4 „Производство на други порцеланови и керамични изделия", С23.51 „Производство на цимент", С24.4 „Производство на основни благородни и други цветни метали", С24.53 „Леене на леки метали", С24.54 „Леене на други метали", С25 „Производство на метални изделия без машини и оборудване", С26 „Производство на компютърна и комуникационна техника и електрони и оптични продукти", С27 „Производство на електрически съоръжения", С28 „Производство на машини и оборудване с общо и специално предназначение", С29 „Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета", С30 „Производство на превозни средства без автомобили".

б) Докажат възможност да осигурят финансови средства за изпълнението на проекта, в размер на **не по-малко от 80%** от стойността на общите допустими разходи по проекта, под една от следните форми:

- предварителна оферта за предоставяне на кредит за изпълнението на проекта, издадена от банка-партньор[14] на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), въз основа на извършена оценка на кредитоспособността на кандидата; **или**
- писмено потвърждение, издадено от банка-партньор на ЕБВР, че кандидатът разполага със собствени финансови ресурси в кредитна или финансова институция[15], която може да е различна от банката-партньор, предназначени за изпълнението на проекта; **или**
- комбинация от горните две.

2.1.3. Общи критерии за недопустимост на кандидатите:

Потенциалните кандидати <u>не могат да участват</u> в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, ако:

а) са обявени в несъстоятелност или са обект на открито производство по несъстоятелност, ликвидация, тяхната дейност е поставена под съдебен надзор, са сключили споразумение с кредитори, са преустановили стопанска дейност, са обект на производство, свързано с такива въпроси или се намират в подобна процедура съгласно националните законови и подзаконови актове;

б) са осъдени за престъпление по служба с влязла в сила присъда;

в) признати са за виновни за тежки правонарушения при упражняване на професионална дейност, доказани с всякакви средства, които Договарящият орган може да обоснове, включително с решения на Европейската инвестиционна банка и на международни организации;

г) не са изпълнили задължения, свързани с плащане на вноски за социално осигуряване или плащане на данъци по българското законодателство;

д) са осъдени с влязла в сила присъда за измама, корупция, участие в престъпна организация или всякаква друга незаконна дейност, накърняваща финансовите интереси на Европейския съюз;

е) понастоящем им е наложено административно наказание, а именно – отстраняване за срок до 10 години от участие в процедури за възлагане на обществени поръчки и процедури за предоставяне на безвъзмездни финансови средства от бюджета на Европейската общност заради:

- умишлено представяне на документи с невярно съдържание при осигуряване на информацията, изискана като условие за участие в процедура, или за непредоставяне на тази информация;

[14] Списъкът на банките-партньори е публикуван на следния интернет адрес: http://www.beeciff.org/cms/bg

[15] По смисъла на Закона за кредитните институции

- сериозно нарушение на техните задължения по договори, финансирани от бюджета на Европейския съюз;

ж) са обект на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета, включително и:

i) които и/или при които член на управителен или контролен орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице[16] по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителната разпоредба на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с ръководителя на Управляващия орган/Договарящия орган или със служители на ръководна длъжност в Управляващия орган/Договарящия орган;

ii) с които лице, на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението е в трудов или друг договор за изпълнение на ръководни или контролни функции или в които такова лице е съдружник, притежава дялове или акции или е управител или член на орган на управление или контрол;

iii) ограниченията по т. ii се прилагат и за кандидатите, които са свързани с дружества, за които са налице обстоятелствата по предходната точка;

iv) е лице или се представлява от лице, което е на трудово или служебно правоотношение в Управляващия орган/Договарящия орган до една година от прекратяване на правоотношението;

v) конфликт на интереси е налице и когато лицето, предоставящо консултантски услуги на кандидата, попада в случаите по т. i – iv.

з) умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на безвъзмездна помощ по настоящата процедура или не са представили изискваната информация.

ВАЖНО: Изискванията по точки (б), (в), (д), (е), (ж) и (з) се отнасят **за всички лица, които са овластени да представляват предприятието-кандидат, и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

[16] „Свързани лица" са съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство, роднините по права линия, по съребрена линия - до четвърта степен включително, и роднините по сватовство - до втора степен включително, както и физически и юридически лица, с които лицето, заемащо публична длъжност, се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност.

Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в точки от (а) до (з), като попълнят Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. (Приложение Б към Насоките за кандидатстване).

Моля обърнете внимание, че Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. следва да бъде попълнена и подписана от **всички лица, които са овластени да представляват предприятието-кандидат (независимо от това дали го представляват заедно и/или поотделно, и/или по друг начин)**, **и са вписани в Търговския регистър, или са определени като такива в учредителния акт**, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Общите насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент № 1605/2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, приети от Съвета за управление на средствата от Европейски съюз (СУСЕС) на 05.02.2010 г. са приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите, разработено за целите на настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

2.1.4. Специфични критерии за недопустимост

1) Потенциалните кандидати **не могат** да участват в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че:

а) попадат в **забранителните режими** на **Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008 и Регламент (ЕО) № 1998/2006,** и конкретно тяхната дейност или дейността, за която кандидатстват за финансиране се отнася до:

- помощ в подкрепа на дейности от сектора на рибарството и аквакултурите, обхванатата от Регламент (ЕО) № 104/2000;
- помощ в подкрепа на дейности в първичното производство на селскостопански продукти[17];
- помощ в подкрепа на дейности, свързани с преработка[18] и търговия[19] на селскостопански продукти, в следните случаи:

17 **„селскостопански продукт"** означава:
а) продуктите, изброени в Анекс I „Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на ЕС" (Приложение О към Насоките за кандидатстване), с изключение на продукти от рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕО) № 104/2000;
б) продуктите, попадащи под кодове по комбинирана номенклатура 4502, 4503 и 4504 (коркови продукти);
в) продуктите, предназначени за имитация или заместване на млякото и млечните продукти, посочени в Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета.

18 **„преработка на селскостопански продукти"** означава всяко обработване на селскостопански продукт, в резултат на което се получава продукт, който също е селскостопански, с изключение на дейностите, извършвани в стопанството, нужни за приготвяне на животински или растителен продукт за първа продажба.

19 **„търговия на селскостопански продукти"** означава съхранение или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставка или всеки друг начин на пласиране на пазара, с изключение на първата продажба от

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на такива продукти, закупени от първичните производители или пуснати на пазара от съответните предприятия, или

- когато условие за предоставянето на помощта е същата да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

- помощ в подкрепа на дейности във възгледобивния сектор съгласно Регламент на Съвета № 1407/2002;
- регионална помощ в подкрепа на дейности в стоманодобивния сектор[20];
- регионална помощ в подкрепа на дейности в корабостроителния сектор;[21]

първичния производител на търговците или преработвателите, и всяка дейност за подготовка на продукта за първа продажба; продажба от първичен производител на крайните потребители се счита за търгуване, ако се осъществява в отделно помещение, предназначено за тази цел.

20 **„стоманодобивен сектор"** означава всички дейности, свързани с производството на един или повече от следните продукти:
а) чугун на блокове и феросплави: чугун за производство на стомана, леярски чугун и друг чугун за производство на стомана, шпигелайзен (желязноманганови сплави) и високовъглеродни желязноманганови сплави, без да се включват други феросплави;
б) суровини и полуготови продукти от желязо, обикновена стомана или специална стомана: лята стомана, на блокове или не, включително блокове за коване на полуготови изделия: блуми, пръти и сляби; листове и листове покалаена ламарина; горещо валцувани коилси, с изключение на производство на лята стомана за леене от малки и средни леярни;
в) готови продукти след гореща обработка на желязо, обикновена стомана или специална стомана: релси, траверси, сглобяеми плоскости, единични плоскости, профили, тежки секции с дебелина 80 mm и по-голяма, валцувани плоскости, профили и секции с дебелина по-малко от 80 mm и плоскости по-тънки от 150 mm, тел, тръби с кръгло сечение и други профили, горещо валцувани вериги и ленти (включително ленти за тръби), плосковалцовани продукти и листове с дебелина 3 mm или повече, плосковалцовани продукти с универсално предназначение с дебелина 150 mm или повече, с изключение на тел и продукти от тел, полирани пръти и железни отливки;
г) готови продукти след студена обработка на желязо: покалаена ламарина, матова ламарина, черна ламарина, галванизирани или с други видове покритие листове ламарина, студено валцувани листове, електролитни листове, ленти за покалаена ламарина, студено валцувани плоскости, във форма на коилси или ленти;
д) тръби: всички безшевни стоманени тръби, запоени стоманени тръби с диаметър, превишаващ 406,4 mm.

21 (а) **"корабостроене"** означава изграждането в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
(б) "**кораборемонт"** означава ремонт или поправка в Общността на самоходни морски търговски плавателни съдове;
(в) **"преобразуване на кораби"** означава преобразуване на самоходни търговски плавателни съдове не по-малки от 1 000 бруто тона, при условие, че дейностите по преобразуването налагат радикални промени в товарния план, корпуса, двигателната система или пътническите отделения;
(г) "**самоходни търговски плавателни съдове"** означава:
(i) съдове не по-малки от 100 бруто тона, използвани за транспортиране на пътници и/или стоки;
(ii) съдове не по-малки от 100 бруто тона за извършване на специални услуги (например съдове за драгиране и ледоразбивачи);
(iii) влекачи не по-малки от 365 kW;
(iv) риболовни кораби не по-малки от 100 бруто тона по отношение на експортните кредити и помощта за развитие, ако в съответствие със Споразумението на ОИСР от 1998 г. и с неговите Насоки за официално подпомагане на експортните кредити и неговото и Секторно споразумение за експортното кредитиране на кораби, или което и да е споразумение, изменящо или отменящо всяко от тях, както и в съответствие с нормите на Общността, регулиращи държавните помощи в областта на риболова и сектора на аквакултурите;

- регионална помощ в подкрепа на дейности в сектора за производство на синтетични влакна[22];
- помощи за предприятия – обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар;
- помощи за придобиване на товарни автомобили, предоставяни на предприятия, които осъществяват шосейни превози на товари за други лица или срещу възнаграждение;
- помощи за дейности, свързани с износ за трети страни или други държави членки, а именно помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторски мрежи или с други текущи разходи във връзка с износа;
- помощите са поставени в зависимост от използването на местни вместо вносни стоки;
- помощи на предприятия в затруднение[23].

2) С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ОП „Конкурентоспособност" и Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г., подкрепа по настоящата процедура за подбор на проекти не могат да получават:

а) Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, които имат седалище или клон със седалище на територията на община, посочена в Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г., издадена от министъра на земеделието и храните и са заявили за подпомагане дейности по проекта, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България - Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. (Приложение П към Насоките за кандидатстване).

б) Микропредприятия - за преработка и/или маркетинг на горски продукти.

(v) незавършените корпуси на корабите, посочени в точки от (i) до (iv), които са на вода и са подвижни.

[22] **„сектор за производство на синтетични влакна"** означава:
а) екструдиране/текстуриране на всички основни видове влакна и прежди на база полиестер, полиамид, акрил или пропилен независимо от предназначението им, или
б) полимеризация (включително поликондензация), когато е интегрирана в процеса на екструдиране предвид използваното оборудване, или
в) всички спомагателни процеси, които са свързани с едновременното инсталиране на мощности за екструдиране/текстуриране от потенциалния получател или от друго дружество, принадлежащо към същата група, и които при конкретния вид стопанска дейност обикновено са интегрирани в тези мощности предвид използваното оборудване.

[23] **„предприятие в затруднение"** е това предприятие, при което: а) първоначално регистрираният капитал е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца; б) предприятието е дружество с неограничена отговорност, чийто капитал, както е записан в баланса на предприятието, е намалял с повече от половината и повече от една четвърт от този капитал е бил загубен през предходните дванадесет месеца; в) отговаря на критериите по националното законодателство, за да бъде обект на процедури по обявяване в несъстоятелност. В случаите, когато кандидатът е микро, малко или средно предприятие, което е регистрирано от по-малко от три години, не се счита за предприятие в затруднение за този период, освен ако не отговаря на условията, определени в буква в).

в) предприятия, извършващи производството на енергия от първична и вторична биомаса от продукти, описани в Анекс I „Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на ЕС" – **Приложение О**

г) Предприятия, извършващи основната си икономическа дейност или кандидатстващи за финансиране на дейности, които съгласно КИД 2008 (Приложение Р към Насоките за кандидатстване) попадат в Сектор С - код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти" и код 11 „Производство на напитки":

- 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия";
- 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия";
- 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия";
- 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини";
- 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти";
- 10.6. „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти";
- 10.81. „Производство на захар";
- 10.83. „Преработка на кафе и чай";
- 10.9. „Производство на готови храни за животни";
- 11.01. „Производство на спиртни напитки";
- 11.02. „Производство на вина от грозде";
- 11.03. „Производство на други ферментирали напитки";
- 11.04. „Производство на други недестилирани алкохолни напитки";
- 11.05. „Производство на пиво";
- 11.06. „Производство на малц".

3) Кандидатът извършва основната си икономическа дейност или кандидатства за финансиране на дейности, които попадат в посочените като недопустими сектори съгласно изискванията на Европейската банка за възстановяване и развитие, както следва:

А) производството или търговията с незаконни продукти или дейности съгласно националното законодателство на Република България или определени за такива по силата на международни конвенции и спогодби.

Б) Следните дейности:

a) Дейности, които включват експлоатация/принудителен труд/детски труд, дискриминационни практики или практики, които не позволяват на работниците да упражняват правото си на сдружаване и правото на колективен трудов договор[24].

b) Производство или търговия с или употреба на тъкани или продукти, съдържащи азбест[25].

c) Дейности, забранени от законодателството на съответната държава или международните закони, свързани със закрила на биоразнообразието или културното наследство[26].

d) Производство или търговия с продукти, съдържащи полихлоридни бифеноли[27].

e) Производство или търговия с фармацевтични продукти, пестициди/хербициди или други вредни субстанции, обект на международни забрани[28].

f) Производство или търговия с вещества, увреждащи озоновия слой, които са обект на международни забрани[29].

g) Търговия с биологични видове или продукти, попадащи в КМТЗВДФФ[30].

h) Риболов посредством употребата на мрежи с дължина над 2.5 км.

i) Пренос на нефт или други опасни вещества в танкери, които не са съобразени с изискванията на Международната морска организация (ММО)[31].

---

[24] Приложимите документи са Декларацията на Международната организация на труда (МОТ) за фундаменталните принципи и права при работа, и принципите, залегнали в следните конвенции: МОТ Конвенция 29 и 105 (принудителен труд), 87 (свобода на сдружаване), 98 (право на колективен трудов договор), 100 и 111 (дискриминация), 138 (минимална възраст) 182 (форми на детски труд); Декларация за човешките права.

[25] Посоченото не се отнася до закупуването или употребата на азбестов цимент, където съдържанието на азбест е <20%.

[26] Съответните международни конвенции включват, без изключения: Конвенция за защита на мигриращите видове диви животни (Конвенция Бон); Конвенция за влажните зони с международно значение, особено хабитати на водни птици (Конвенция Рамсар); Конвенция за защита на дивите животни и естествените хабитати в Европа (Конвенция Берн); Конвенция за световното наследство; Конвенция за биологичното разнообразие.

[27] Полихлоридни бифеноли — група високотоксични химикали, които може да се съдържат в електрически трансформатори, кондензатори и енергоносители, произведени в периода 1950-1985.

[28] Приложимите документи са Регламент (ЕИО) № 2455/92 относно износа и вноса на някои опасни вещества; Списък на ООН с продуктите, чиято консумация и/или продажба е забранена, строго ограничена или не е одобрена от правителствата; Конвенция за процедурите, изискващи предварително информирано съгласие за определени опасни вещества и пестициди при осъществяване на международна търговия (Конвенция Ротердам); Стокхолмска Конвенция за органичните замърсители; WHO Класификация на пестицидите по риск.

[29] Вещества, увреждащи озоновия слой: химически вещества, които реагират с и намаляват озона в стратосферата, причиняващи по този начин т.н. „озонови дупки". Протоколът от Монреал указва веществата, които увреждат озоновия слой и прогнозните дати за тяхното намаляване. Списъкът на химическите вещества, регулирани от Протокола в Монреал, включва аерозоли, охлаждащи вещества, пяна пропеленти, разтворители и вещества за противопожарна защита, както и данни за страните, ратифицирали списъка и прогнозни дати за постигане на целевите стойности

[30] КМПЗВДФФ: Конвенция за международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора.

j) Търговия със стоки, без да се изисква наличието на лицензи за износ или внос или друг вид доказателство за утвърждаване на транзита от съответната държава на износ, внос и, в случай че е приложимо, на транзит.

В) Следните дейности, без наличието на предварително писмено съгласие от ЕБВР:

a) Дейности, осъществявани на територията на земи или съседни на тях, собственост на местно население и/или уязвими групи, включително земи и речни корита, които са източник на препитание като напр. скотовъдство, лов или риболов.

b) Дейности, осъществявани на територията на земи или съседни на тях, които представляват защитени зони съгласно националното законодателство или международни конвенции, зони от научен интерес, хабитати на редки/застрашени видове, рибарски зони с икономическо значение, и гори от значение за екологията[32].

c) Дейности, които имат негативно въздействие върху обекти с културна или археологическа стойност.

d) Дейности, включващи принудително заселване.

e) Дейности, които включват пускане на свобода на генетично модифицирани организми (ГМО) в естествена среда или търговия с ГМО.

f) Производство на енергия от ядрени горива

g) Производство или търговия с радиоактивни материали, включително складиране и третиране на радиоактивни отпадъци[33].

2.2. Допустимост на проектите/дейностите

2.2.1. Продължителност

Продължителността на всеки проект не следва да надвишава **12 /дванадесет/ месеца,** считано от датата на влизане в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ.

2.2.2. Допустимост на проектите

Проектите по настоящата процедура трябва да отговарят на следните общи условия за допустимост:

---

[31] Това включва: танкери, които нямат всички изискуеми MARPOL и SOLAS сертификати (включително съответствие с ISM Код), танкери, включени в черния списък на ЕС или забранени от Парижкия Меморандум за разбирателство относно държавния пристанищен контрол (Paris MOU), и танкери, които подлежи да бъдат извадени от употреба съгласно разпоредби 13G и 13H на Приложение I от MARPOL. Танкери на възраст над 25 години ще бъдат изведени от употреба.

[32] Принципните релевантни документи са IUCN Указания за защитените зони.

[33] Посоченото не се отнася до закупуване на медицинско оборудване, оборудване за качествен контрол (измервателни уреди) и друго оборудване, при което радиоактивният източник е нищожен и/или отстранен по подходящ начин.

а) да се изпълняват само на територията на Република България;

б) да не се предвижда реализацията им в партньорство с други предприятия/организации;

в) да отговарят на всички изисквания, посочени в настоящите Насоки за кандидатстване;

г) да включват задължително дейности, свързани с реализирането на инвестиции по Компонент 1

д) в случаите на проекти, които се основават на препоръките от извършен енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") докладът от обследването за енергийна ефективност потвърждава, че средният процент енергийно спестяване, който би могъл да бъде постигнат в обичайната стопанска практика от предвидените за въвеждане по проекта мерки е равен на или по-голям от 10% съгласно наличните първоначални данни. Енергийният одит се извършва на тази част от промишлената система, която касае предвидените инвестиции и процентът енергийни спестявания се отнася до конкретната мярка, а не до промишлената система като цяло;

е) да бъдат съфинансирани от страна на кандидата.

ВАЖНО: Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по настоящата процедура за вече реализирани дейности или такива, в процес на изпълнение, с изключение на случаите, когато това се допуска съгласно т. 2.3.2.3.

2.2.3. Видове проекти/допустими дейности

2.2.3.1. Компонент 1 „Инвестиции, попадащи в режим „минимална помощ":

а) Закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на **материали и оборудване, включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване**[34], както и на спомагателни материали и оборудване, които са необходими за тяхното окомплектоване като работеща система, монтаж и/или въвеждане в експлоатация, с изключение на включените в него машини, оборудване, съоръжения за производствени цели.

б) Извършване на строително-монтажни работи (СМР), които водят до **намаляване на енергоемкостта на съществуващия граден фонд** на предприятията или **са пряко свързани с и необходими за въвеждането в експлоатация** на предвидените по проекта материали, машини, оборудване и съоръжения.

[34] Списъкът на допустимите категории материали и оборудване съдържа описание на минимално изискуемите характеристики на най-съвременното оборудване/материали/системи, налични на пазара в областта на енергийната ефективност и ВЕИ, определени като допустими за финансиране по настоящата процедура. Списъкът и измененията в него се утвърждават със заповед на ръководителя на Договарящия орган и се публикуват на следния интернет адрес: http://www.beeciff.org/cms/bg/content/list-eligible-material-and-equipment

в) Придобиване и инсталиране на **дълготрайни нематериални активи**, свързани с и необходими за изпълнението на проекта, включително придобиване на инвестиционен проект по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ)

г) Закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на **ко-генерационни инсталации за собствени нужди**.

д) Закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на **системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди** (соларни, геотермални, термопомпи и оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са включени в Анекс I от ДФЕС[35]).

<u>ВАЖНО</u>: Дейностите, свързани с реализирането на инвестиции съгласно Списъка на допустимите категории материали и оборудване могат да включват инвестиции в енергийна ефективност и/или инвестиции във възобновяеми енергийни източници. В случаите, в които проектът предвижда въвеждане на системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници, те следва да се използват за собствените нужди на предприятието-кандидат, като допустими за финансиране по процедурата са **<u>само</u>** следните технологии: **соларни, геотермални, термопомпи и оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са включени в Анекс I от ДФЕС.**

По настоящата процедура са недопустими инвестиции във ВЕИ за производство на електричество с цел продажба.

2.2.3.2. Компонент 2 „Инвестиции, попадащи в режим регионална инвестиционна помощ":

а) Закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на **машини, оборудване, съоръжения, представляващи ДМА**, които допринасят за намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция, включително машини, оборудване, съоръжения за производствени цели, указани в Списъка на допустимите категории материали и оборудване.

б) Придобиване на **дълготрайни нематериални активи** (патенти, лицензи, ноу-хау и др.), свързани с и необходими за експлоатацията на предвидените за придобиване по **буква а)** ДМА.

Допустими по Компонент 2 са **<u>само</u>** проекти/дейности, които имат за свой основен предмет осъществяването на инвестиции, насочени към една или повече от следните цели:

[35] Приложение О към настоящите Насоки

⇨ Стартиране от съществуващо предприятие на нова дейност в друг отрасъл, допустим по настоящата процедура, в допълнение към досегашната дейност;

⇨ Разширяване на дейността на съществуващо предприятие;

⇨ Диверсификация на продукцията на съществуващо предприятие чрез въвеждане на нови продукти/услуги;

⇨ Фундаментална промяна на цялостния производствен процес в съществуващо предприятие.

ВАЖНО: Извършването на енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") е задължително за проекти, свързани с реализирането на инвестиции, които не са включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване. В случаите на извършено обследване за енергийна ефективност, докладът от обследването за енергийна ефективност следва да потвърждава, че средният процент енергийно спестяване от предвидените за въвеждане по проекта мерки, който би могъл да бъде постигнат в обичайната стопанска практика, е равен на или по-голям от **10%**.

2.2.3.3. Компонент 3 „Услуги, попадащи в режим „минимална помощ":

а) **Извършване на енергиен одит** („обследване за енергийна ефективност") от лице, вписано в някой от публичните регистри по чл. 23а, ал. 1 и чл. 34а, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност.

б) **Консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за управление в предприятията** съгласно изискванията на стандартите БДС EN ISO 50001–(Energy Management Systems)/EN ISO 50001.

Задължителен краен резултат от изпълнението на услугите по подточка „б" е придобиването на сертификат за въведената/ите система/и за управление. Ако в срока на изпълнение на проекта не бъде получен съответния сертификат за всяка една СУ, извършените разходи за въвеждането и сертифицирането й няма да бъдат признати. Сертификатът следва да бъде издаден от орган по сертификация, акредитиран съгласно ISO/IEC/17021 и респективно EN 45011 (или последващи версии) от:

- българския национален орган по акредитация – Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация", от национален орган по акредитация на друга държава-членка на ЕС, от национален орган по акредитация – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство и Конфедерация Швейцария или от национален орган по акредитация на държава, кандидат за пълноправно членство в ЕС, които са страна по Споразумението за взаимно признаване на Европейската организация по акредитация – EA MLA в област сертификация на системи за управление;

и/или

– орган по акредитация на друга държава – член на IAF MLA (International Accreditation Forum, Multilateral recognition Agreement).

в) Визуализация на проекта (до 2 стикера на машина/оборудване/съоръжение и до 2 обозначителни табели).

г) Одит на проекта – приложимо за проекти със стойност на безвъзмездната финансова помощ над 750 000 евро (1 466 872,5 лв.) в съответствие с чл. 207 от Регламент на Комисията (ЕО) № 1268/2012 относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС,Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

ВАЖНО: Дейностите за извършване на енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") и дейностите, свързани с избора на изпълнители следва да бъдат осъществени в периода преди датата на подаване на проектното предложение и след датата на обявяване на настоящата процедура за подбор на проекти.

След подаване на проектното предложение в Договарящия орган, кандидатът по своя преценка може да започне изпълнението на останалите дейности по проекта.

За дата на подаване на проектното предложение се счита датата, на която същото е представено в Договарящия орган.

2.2.4. Недопустими по настоящата процедура са следните видове дейности/проекти:

а) участие в семинари, работни срещи, изложения;

б) дейности, свързани с реализирането на инвестиции, чието изпълнение е стартирало преди датата на обявяване на настоящата процедура;

в) дейности, които вече са финансирани от други източници с публичен характер;

г) закупуване на оборудване втора употреба;

д) придобиване на машини, оборудване, съоръжения по Компонент 2, които не допринасят за намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция на предприятието-кандидат;

е) придобиване на дълготрайни нематериални активи, които не са свързани с и необходими за изпълнението на проекта;

ж) закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти);

з) закупуване на резервни части;

и) общи консултантски услуги, които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт (например, разработване на общи бизнес планове, счетоводни услуги, юридически услуги, посреднически услуги и др.);

й) закупуване или наемане на транспортни средства[36] и съоръжения;

к) реклама – публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни), изработване на рекламни материали.

ВАЖНО: Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, всички приходи, генерирани по време на изпълнението на проекта, подлежат на възстановяване[37].

2.3. Допустимост на разходите

2.3.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими, разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **трябва да отговарят на следните условия:**

а) Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – публичност, прозрачност и реалистичност на предвидените разходи, както и икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

[36] За целите на настоящата процедура, понятието **„транспортни средства"** включва следните дефиниции:
- *Съгласно Закона за движението по пътищата:*
1. "Пътно превозно средство" е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите и самоходните машини, **когато се придвижват по пътищата.**
2. "Моторно превозно средство" е пътно превозно средство, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.
За целите на настоящата процедура не представляват транспортни средства машини и съоръжения, които се придвижват само на територията на предприятието или се използват за вътрешно технологичен транспорт, при условие, че не се придвижват по пътищата.
- *Съгласно Закона за гражданското въздухоплаване:*
1. "Въздухоплавателно средство" е всяко средство, което може да получи поддържане в атмосферата за сметка на реакцията на въздуха, освен реакцията на въздуха от земната повърхност.
- *Съгласно Закона за железопътния транспорт:*
1. „Влак" е подреден и скачен състав от вагони с един или повече локомотиви в работно състояние, снабден със сигнали и влакови документи. Локомотиви, мотрисни влакове, мотриси, моторни дрезини и други моторни возила, несваляеми от пътя, отправени на междугарие, се смятат за влакове.
- *Съгласно Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България:*
1. „Яхта" е кораб, използван за туризъм, спорт, спортен риболов или развлечение.
2. „Кораб" е всяко самоходно или несамоходно плавателно съоръжение от какъвто и да е тип, включително съдове на подводни криле, на въздушна възглавница, подводници, плаващи средства и неподвижни или плаващи платформи, предназначени за плаване по море и/или река, независимо от знамето, под което плава, и което се използва за извършване на една или няколко от следните дейности: превоз на товари, превоз на пътници и багажи; влачене на плавателни съоръжения; извършване на морски услуги и други помощни операции; риболов; експлоатация на други морски богатства, както и други дейности.

[37] Под „печалба" се разбира надвишението на доходите над разходите по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане по предоставената за проекта безвъзмездна помощ.

б) Всички разходи трябва да бъдат извършени **в съответствие с чл. 3 от Раздел II „Период на допустимост на разходите" на ПМС № 236/27.09.2007 г. за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г., съфинансирана от ЕС.**

в) Да са действително платени (**т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на Данък добавена стойност (ДДС),** по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на финалния технически отчет по проекта от страна на бенефициента. ***Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.***

г) Да са отразени в счетоводната и данъчната документация на бенефициента/ изпълнителя.

д) Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

2.3.2. Допустими разходи

2.3.2.1. Общи допустими разходи

Допустимите разходи не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕО) №1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1783/1999, Регламент (ЕО) №1083/2006 на Съвета относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999, Регламент на Комисията (ЕО) № 800/2008, Регламент на Комисията (ЕО) 1998/2006, Постановление № 62 от 21.03.2007г. на МС за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, за финансовата рамка 2007 – 2013 г. и на Постановление № 236 от 27.09.2007 г. на МС за приемане на детайлни правила за допустимост на разходите по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013.

2.3.2.2. Специфични допустими разходи по процедурата

А) Специфични допустими разходи по Компонент 1 „Инвестиции, попадащи в режим „минимална помощ":

а) Разходи за закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация (включително първоначално изпитване) на материали и оборудване, включени в Списъка на допустимите категории материали и оборудване, както и на спомагателни материали и оборудване, които са необходими за тяхното окомплектоване като работеща система, монтаж и/или въвеждане

в експлоатация, с изключение на включените в него машини, оборудване, съоръжения за производствени цели.

б) Разходи за строително-монтажни работи, **които водят до намаляване на енергоемкостта** на съществуващия сграден фонд на предприятията или са пряко свързани с и необходими за въвеждането в експлоатация на предвидените по проекта материали, оборудване, машини и съоръжения.

в) Разходи за придобиване и инсталиране на дълготрайни нематериални активи, включително придобиване на инвестиционен проект по смисъла на ЗУТ, свързани с и необходими за изпълнението на проекта.

г) Разходи за закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на ко-генерационни инсталации за собствени нужди.

д) Разходи за закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на системи за отопление и вентилация от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди (соларни, геотермални, термопомпи и оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са включени в Анекс I от ДФЕС[38]).

ВАЖНО: Общата стойност на безвъзмездната финансова помощ получена общо по Компонент 1 и Компонент 3 по настоящата процедура, заедно с други получени помощи по режим „минимална помощ", не трябва да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие за период от 3 последователни данъчни години[39] като за кандидати, осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт", този размер е 100 000 евро (195 583 лв.).

Б) Специфични допустими разходи по Компонент 2 „Инвестиции, попадащи в режим регионална инвестиционна помощ":

а) Разходи за закупуване, доставка, монтаж и въвеждане в експлоатация на машини, оборудване, съоръжения, представляващи ДМА, **които допринасят за намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция,** включително машини, оборудване, съоръжения за производствени цели, указани в Списъка на допустимите категории материали и оборудване.

б) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (патенти, лицензи, ноу-хау и др.), свързани с и необходими за експлоатацията на предвидените за придобиване по буква а) ДМА.

[38] Приложение О към настоящите Насоки

[39] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години.

Дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да се използват изключително в предприятието-получател на помощта, да се разглеждат като амортизируеми активи, да са закупени от трети лица при пазарни условия, да бъдат включени в активите на бенефициента и да останат в предприятието и региона-получател на регионалната помощ за срок от минимум 3 (три) години.

В) Специфични допустими разходи по Компонент 3 „Услуги попадащи в режим „минимална помощ":

а) Разходи за извършване на енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") по образец съгласно Приложение X от лице, вписано в някой от публичните регистри по чл. 23а, ал. 1 и чл. 34а, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност - **до 20 000 лв.**

б) Разходи за консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за управление в предприятията съгласно изискванията на стандарт ––БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001.

в) Разходи за визуализация на проекта (до 2 стикера на машина/оборудване/съоръжение и до 2 обозначителни табели) – **до 5 000 лв.**

г) Разходи за одит на проекта (**до 5 000 лв.**) – приложимо за проекти със стойност на безвъзмездната финансова помощ над 750 000 евро (1 466 872,5 лв.) в съответствие с чл. 207 от Делегиран регламент на Комисията (ЕО) № 1268/2012 относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС,Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза..

ВАЖНО: Общата стойност на безвъзмездната финансова помощ, получена общо по Компонент 1 и Компонент 3 по настоящата процедура, заедно с други получени помощи в режим „минимална помощ", не трябва да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) за предприятие за период от 3 последователни данъчни години[40], като за кандидати, осъществяващи дейност в отрасъл „шосеен транспорт", този размер е 100 000 евро (195 583 лв.).

2.3.2.3. Период на допустимост на разходите

Общият период на допустимост на разходите, свързани с изпълнение на дейностите по проекта, е от датата на подаване на проектното предложение в Договарящия орган до крайния срок за изпълнение. Изключение се допуска за разходите за извършване на обследване за енергийна ефективност, които следва да бъдат извършени **преди подаването на проектното предложение** пред Договарящия орган, както и за разходите за одит (ако е приложимо), които могат да бъдат извършени и **след изтичане срока на договора**, но не по-късно от крайния срок за подаване на финален отчет.

[40] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години.

Разходооправдателните документи, свързани с изпълнението на допустими по проекта дейности, следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата, имайки предвид и двете изключения от този период. Плащанията могат да бъдат извършени и след края на проекта, но не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта.

2.3.3. Недопустими разходи

2.3.3.1. Специфични недопустими разходи по процедурата

В допълнение към общите недопустими разходи съгласно приложимото законодателство за недопустими се считат и следните разходи:

а) разходи за участие в семинари, работни срещи, изложения;

б) разходи за дейности, свързани с реализирането на инвестиции, чието изпълнение е стартирало преди подаването на проектното предложение;

в) разходи за дейности, които вече са финансирани от други източници;

г) разходи за закупуване на оборудване втора употреба;

д) разходи за придобиване на машини, оборудване, съоръжения по Компонент 2, които не допринасят за намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция на предприятието-кандидат;

е) разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи, които не са свързани с и необходими за изпълнението на проекта;

ж) разходи за закупуване и/или доставка на ресурси за производство, имащи характер на стоково-материални запаси (суровини, материали и/или полуобработени компоненти);

з) разходи за закупуване на резервни части;

и) разходи за общи консултантски услуги, които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт (например, разработване на общи бизнес планове, счетоводни услуги, юридически услуги, посреднически услуги и др.);

й) разходи за закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения съгласно дефиницията за транспортни средства, дадена в т. 2.2.4 ;

к) разходи за реклама – публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни), изработване на рекламни материали.

л) разходи за застраховки;

м) разходи за банкови такси и комисионни;

н) непредвидени разходи;

о) непреки разходи (административни разходи, режийни и др.);

п) разходи за закупуване на земя;

р) разходи за строително-монтажни работи (СМР) върху нови сгради и производствени помещения по смисъла на § 1, т. 11а от Допълнителните разпоредби на ЗЕЕ и във връзка с чл. 15, ал. 1 от ЗЕЕ, които са обект на изпълнение на национални стандарти в областта на енергийната ефективност (чието проектиране започва след 01.03.2005 г. съгласно Наредба № 7 от 15.12.2004 г. за енергийна ефективност, топлосъхранение и икономия на енергия в сгради);

с) принос в натура;

т) загуби от обмяна на валута;

у) разходи за данъци, включително възстановим ДДС;

ф) разходи за човешки ресурси (включително за персонал, назначен за изпълнение на проекта);

х) разходи за командировки на персонала на бенефициента;

ц) всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура.

2.4. Допустимост на изпълнителите от страна на бенефициента и правило за произход

Настоящата процедура предвижда изцяло нов механизъм на изпълнение и осъществяване на процедурите за избор на изпълнители на дейностите по проекта (подизпълнители), описан в т. 1.2. „Механизъм на изпълнение на процедурата" от Насоките за кандидатстване. Осъществяването на дейностите за избор на изпълнители на по-ранен етап от подготовката на проектното предложение, т.е. преди подаване на Формуляра за кандидатстване и приложенията към него в Договарящия орган представлява критерий за допустимост на съответния проект, като процедурите по избор на изпълнител се извършват по следния ред:

Съгласно чл. 3 от Постановление № 69 на МС от 11.03.2013 г. условията и редът по постановлението се прилагат, когато размерът на безвъзмездната финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект. Предвид максималния интензитет на безвъзмездната финансова помощ по настоящата процедура - 50 % за индивидуален проект, при избора на изпълнители кандидатите не прилагат постановлението.

С оглед спазването на принципите на публичност и прозрачност, свободна и лоялна конкуренция и равнопоставеност и недопускане на дискриминация при разходването на средства от Структурните фондове на ЕС, Договарящият орган разработи Указания за избор на изпълнител, които кандидатите са длъжни да следват при избор на изпълнители. Указанията се публикуват успоредно с Насоките за кандидатстване

Проведеният избор на изпълнители подлежи на проверка за съответствие с приложимите правила и изисквания от Асистента по проекта преди подаване на пълното проектно предложение и приложенията към него в Договарящия орган.

По настоящата процедура за безвъзмездна помощ **няма** ограничения относно произхода на придобиваните дълготрайни материални и нематериални активи.

3. НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА

Документи за кандидатстване

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти трябва да бъдат представени като се използва Формуляра за кандидатстване, приложен към настоящите Насоки (Приложение А), както и всички придружителни документи, изискуеми по процедурата и описани по-долу. Следва да се има предвид, че Формулярът за кандидатстване представлява и заявление за помощ по смисъла на разпоредбите на чл. 8, параграф 2 на Регламент на Комисията (ЕО) No 800/2008.

Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език, заверен от кандидата (с подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

Моля обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и публикуваните приложения към него, както и изискуемите придружителни документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат **ЦЯЛАТА необходима информация.**

Формуляри за кандидатстване, попълнени на ръка няма да бъдат разглеждани.

3.1. Списък на документите за кандидатстване, които следва да бъдат предоставени на Асистента по проекта:

1) Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** към Насоките за кандидатстване - **следва да бъде представен в един екземпляр на хартиен носител и на електронен носител;**

2) Документи от проведен избор на изпълнител - **следва да бъде представен в два еднообразни екземпляра на хартиен носител;**

3) Доклад от обследване за енергийна ефективност по образец съгласно **Приложение Х- в случай, че е приложимо следва да бъде представен в копие на хартиен носител, заверено от кандидата и на електронен носител;**

Забележка: *Докладът следва да е по образец (съгласно Приложение Х) и да е от обследване за енергийна ефективност, извършено за целите на настоящата процедура от*

лице, вписано в някой от публичните регистри по чл. 23а, ал. 1 и чл. 34а, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност.

Наименованието и данните за контакт на Асистента по проекта, са оповестени на интернет страницата на Договарящия орган (http://www.opcompetitiveness.bg/module4.php?menu_id=45&id=105) и на интернет страницата на програмата (www.beeciff.org) .

3.2. Списък на документите за кандидатстване, които следва да бъдат представени в Договарящия орган:

Кандидатите по процедурата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят:

1) Основни документи - Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** към Насоките за кандидатстване - **следва да бъде представен на хартиен и на електронен носител; хартиеният носител следва да бъде заверен на всяка страница от Асистента по проекта.**

ВАЖНО: Моля, имайте предвид, че в Раздел III към Раздел А от Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да попълнят Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване, че не е предприятие в затруднение и за нефинансиране от други източници и негенериране на приходи от проекта.

В Раздел IV към Раздел А от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да попълнят Декларация, че кандидатът не извършва основната си икономическа дейност и не кандидатства за финансиране на дейности, които попадат в посочените като недопустими сектори съгласно изискванията на Европейската банка за възстановяване и развитие.

Декларациите са неразделна част от Формуляра за кандидатстване и се попълват и подписват от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията се подписва от всички тях.

Декларациите следва да бъдат с дата, предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

2) Придружителни документи:

а) Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 - попълнена по образец **(Приложение Б) и подписана от всички лица, оправомощени да представляват предприятието-кандидат (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин)** и вписани в Търговския регистър, или определени като такива в учредителния акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване – **оригинал;**

б) Декларация за държавни/минимални помощи – попълнена по образец **(Приложение В) – оригинал;**

в) Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – попълнена по образец **(Приложение Г) – оригинал**.

ВАЖНО: Официалният/те представител/и на кандидата **няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват и подават посочените декларации**, тъй като с тях се декларират данни, които декларатора декларира в лично качество или данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Декларацията за държавни/минимални помощи се попълва и подписва от официалния/те представител/и на кандидата. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Декларацията за държавни/минимални помощи се подписва от всички тях.

Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г., както и Декларацията за държавни/минимални помощи следва да бъдат с дата, предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение по настоящата процедура.

г) Удостоверение от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата – **копие, заверено от кандидата.**

д) Доклад от обследването за енергийна ефективност по образец съгласно Приложение Х – **копие, заверено от кандидата – приложимо за проекти, които предвиждат извършване на енергиен одит;**

Забележка: *Прилага се докладът от обследване за енергийната ефективност, който е предоставен на Асистента по проекта.*

е) Писмено становище, потвърждаващо съответствие с техническите изисквания относно допустимостта на проектите по процедурата и съответствие с приложимите по процедурата правила за избор на изпълнители на дейностите по проекта, предоставено от Асистента по проекта – **копие, заверено от кандидата.**

Забележка: *В случай, че не е представено от кандидата оценителната комисия извършва проверка в служебно предоставените от Асистента по проекта становища относно съответствието с техническите изисквания относно допустимостта на проектите по процедурата.*

ж) Писмено становище от банка-партньор по процедурата за осигурени финансови средства за изпълнението на проекта в размер на не по-малко от 80% от стойността на общите допустими разходи по проекта – **копие, заверено от кандидата.**

з) В случаите, когато кандидатът е заявил въведена система за управление в предприятието съгласно следните стандарти БДС EN 16001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001, EMAS (Схема на Общността за управление по околната среда и одитиране), БДС EN ISO 14001 или БДС EN ISO 9001 – сертификат за въведена/и система/и за управление, валиден към момента на подаване на проектното предложение – **копие, заверено от кандидата.**

ВАЖНО: Кандидатите следва да се уверят, че всички документи са представени в изискуемата форма (всички декларации са попълнени, датирани и подписани, в случаите когато се изисква даден документ да бъде представен като копие, заверено от кандидата – условието е изпълнено като е поставен подпис, печат и думите „Вярно с оригинала").

В случай че изискуемата форма на придружителните документи е „копие, заверено от кандидата", но същите са представени в оригинал или нотариално заверено копие, проектното предложение няма да бъде отхвърлено за несъответствие с изискуемата форма.

В случай че кандидат не е представил някой от посочените ***придружителни документи*** или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите ще бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия, като в писменото искане за повторно представяне на документи Оценителната комисия ще представя ***конкретни указания относно установения пропуск заедно с инструкции за неговото отстраняване от страна на кандидатите и указания относно изискуемата форма, в която те да бъдат представени.*** При липса и/или несъответствие с горния списък с изискуеми придружителни документи, липсващите и/или несъответстващи на изискванията документи ще бъдат изискани за допълнително предоставяне от страна на кандидатите, като за целта ще бъде предоставян срок от 7 (седем) календарни дни от датата на получаване на писменото искане за предоставяне на допълнителни разяснения/документи, като денят на получаване на искането не се брои. В случаите когато последният ден от срока е неприсъствен ден, срокът свършва в първия следващ присъствен ден. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения ще се изпращат по факс или по куриер с обратна разписка, в зависимост от избрания метод за осъществяване на комуникация, надлежно посочен от страна на кандидата в Раздел I „Описание на кандидата", т. 1 „Основни данни" от Формуляра за кандидатстване (Приложение А). В случай че бъде избрана възможността за получаване на исканията от страна на ДО чрез куриер, кандидатът приема разходите за куриерски услуги да бъдат извършени за негова сметка. В случаите когато е избрана опцията куриер, в обратната разписка се вписват трите имена на получаващото лице, длъжността, която той/тя заема във фирмата-кандидат, както и подпис на получателя на искането. Договарящият орган не носи отговорност в случаите, когато получената и доставена кореспонденция на посочения в проектното предложение адрес не бъде предадена на законно представляващия/те кандидата лице/а от разписалото се като получател в обратната разписка лице.

Допълнително изисканите документи трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на указания в писменото искане адрес на Договарящия орган. В случай че документите се изпращат с препоръчано писмо или по куриер, копие от товарителницата следва да бъде изпратено по факс: (02) 9329 299 в деня на изпращане на документите, като за валидна се счита датата на издаване на товарителницата.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения.

3.3. Къде и как се изпращат проектните предложения

След като Асистенът по проекта извърши проверката за съответствие с техническите изисквания относно допустимостта на проектите по процедурата и проверката за съответствие с приложимите по процедурата правила за избор на изпълнители на дейностите по проекта, проектните предложения, заедно с всички описани по-горе придружителни документи, трябва да бъдат получени в запечатан плик с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на адреса на Договарящия орган на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007 – 2013 г. – Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност", Министерство на икономиката и енергетиката: гр. София 1000, ул. „6-ти септември" № 21.

Проектни предложения, представени по друг начин (напр. по факс или ел.поща), няма да бъдат разглеждани.

Всички документи следва да бъдат представени **в 1 оригинал и 1 копие.** Придружителните документи следва да бъдат подредени в последователността, указана в приложения списък за проверка към Формуляра за кандидатстване. Формулярът за кандидатстване (Приложение А, включващ Раздел А и Раздел Б) трябва да бъде представен и на електронен носител. Електронното копие не трябва да бъде сканирано. Електронният и хартиеният носител на проектното предложение трябва да бъдат изцяло идентични.

Върху външния плик трябва да бъде отбелязан следният текст:

- Име, БУЛСТАТ/ЕИК, адрес, телефон, факс и електронна поща на кандидата;
- Наименование на проектното предложение;
- „За участие в процедура за подбор на проекти BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика" по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013;
- Означението: „Да не се отваря преди началото на сесията по отваряне на проектни предложения по процедурата".

Кандидатите трябва да се уверят, че проектните предложения са напълно окомплектовани и отговарят на изискванията на настоящите Насоки за кандидатстване.

При подаване на проектните предложения и получаването им от служителите на Договарящия орган проектните предложения се регистрират в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз

(ИСУН). При приемане на проектното предложение върху плика се отбелязва регистрационния му номер.

Ако проектното предложение е подадено на ръка, служителят издава разписка за получаването му. За проектните предложения, получени по поща или куриер, се изпраща копие от разписката по факс или на указания адрес за кореспонденция на кандидата.

При подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта, може по своя преценка да заяви извършването на предварителна проверка за окомплектованост на проектното предложение.

Предварителната проверка се извършва от служителя, отговорен за приемането на проекта, като тя представлява проверка за наличието на документите, изброени в т. 3.2. от настоящите Насоки, броя на приложените оригинали и копия, наличието на електронно копие и спазването на изискуемата форма за представяне на документите.

Кандидатите следва да имат предвид, че предварителната проверка не включва проверка относно съдържанието на изискуемите документи и не обвързва Оценителната комисия при извършване на оценката за административно съответствие и допустимостта на проектното предложение.

Когато е поискана предварителна проверка, проектното предложение се представя в незапечатан плик. В случай че при предварителната проверка се установи липсата на изискуем документ или наличието на документ, подаден във форма, различна от изискуемата, лицето-приносител на проектното предложение може да подаде проекта след отстраняване на установените пропуски.

За предварителната проверка се съставя контролен лист съгласно **Приложение Е**, който се изготвя в два еднообразни екземпляра. Единият екземпляр от контролния лист се предоставя на лицето - приносител на проектното предложение, а другият екземпляр остава за Договарящия орган. На двата екземпляра на контролния лист се поставя дата, име и подпис на длъжностното лице, извършило проверката и на лицето - приносител на проектното предложение. Когато след извършване на предварителната проверка лицето - приносител желае да подаде проектното предложение, в плика се поставя попълнения контролен лист за извършената проверка и пликът се запечатва.

В случай на подаване на проектното предложение на ръка, лицето-приносител на проекта има право по своя преценка да заяви номериране на страниците на оригинала и копията на проектното предложение. В този случай, лицето-приносител на проектното предложение и служителят, отговорен за приемането на проекта, собственоръчно номерират и подписват всяка страница на проектното предложение.

3.4. Краен срок за подаване на проектни предложения

Настоящата процедура за подбор на проекти се обявява като открита процедура за подбор на проекти, покриващи определени изисквания за качество, **без определен срок за кандидатстване** съгласно чл. 12, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

Проектни предложения могат да се подават най-късно до: 31.03.2014 г.

За подване на проектното предложение се счита подаването му пред Договарящия орган.

3.5. Предоставяне на допълнителна информация

Допълнителни въпроси могат да се задават само в рубриката „Въпроси и отговори" на интернет страницата на процедурата или по факс на посочените по-долу адреси, като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

Интернет страница на процедурата, рубрика „Въпроси и отговори": www.beeciff.org/cms/faq;

Факс: (02) 9329 299

Кандидатите могат да задават въпроси и да искат допълнителни разяснения във връзка с настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като отговорите ще се публикуват в срок до 5 работни дни, считано от датата на тяхното получаване.

Публикуваните на интернет страницата на процедурата: www.beeciff.org/cms/faq, отговори на въпроси задължително се вземат под внимание от страна на оценителната комисия по процедурата при оценката на проектните предложения.

Не могат да се дават отговори, които съдържат становище относно съответствието на проект и/или кандидат с условията за кандидатстване. Няма да бъдат предоставяни отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

4. ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ

4.1. Оценяване и класиране на проектните предложения

Проверката, оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършва от Оценителна комисия, чийто състав се определя с акт на Ръководителя на Договарящия орган. Всички проектни предложения се оценяват в съответствие с Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата - **Приложение Д** към Насоките за кандидатстване. Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения. Оценката на проектните предложения включва:

Етап 1: Оценка на административното съответствие и допустимостта.
Етап 2: Техническа и финансова оценка

4.1.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта

В процеса на оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения по процедурата, ще бъде проверявано дали:

а) Проектното предложение се отнася за обявената процедура за подбор на проекти;

б) Формулярът за кандидатстване отговаря на всички формални изисквания и на образеца, публикуван с настоящите Насоки за кандидатстване;

в) Налице са всички основни и придружителни документи, като последните са представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т. 3.2. от настоящите Насоки за кандидатстване;

г) Въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените придружителни документи е налице съответствие на кандидатите и проектните дейности с критериите за допустимост, посочени в т. 2 от Насоките за кандидатстване.

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

След приключване на оценката на административното съответствие и допустимостта, на следните интернет страници www.opcompetitiveness.bg и www.beeciff.org/cms/bg се публикува списък с предложените за отхвърляне на този етап на оценка проектни предложения с посочени основания за това. Кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне, могат да подадат писмени възражения срещу предложението за отхвърлянето им пред Ръководителя на Договарящия орган в срок до 5 работни дни от деня, следващ датата на публикуване на списъка с предложените за отхвърляне проектни

предложения. С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение и/или допълнително изискана на съответния етап документация. Договарящият орган уведомява писмено кандидатите, подали възражения относно резултатите от разглеждането на техните възражения в срок до 20 работни дни след изтичането на срока за подаване на възражения.

4.1.2. Техническа и финансова оценка

4.1.2.1 Техническа оценка за съответствие с изискванията за качество

Извършва се само за проектните предложения, които са преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта. Критериите за оценка са описани в Таблицата по-долу и са подробно указани в Приложение Д към Насоките за кандидатстване – Критерии и методология за оценка на проектните предложения.

№	Критерии за оценка на техническите изисквания към проектите по процедурата	Съответствие с критерия		
		Да	Не	Н/П
1.	*За проекти, свързани с реализирането на инвестиции съгласно Списъка на допустимите категории материали и оборудване*			
1.1	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че предвидените по проекта инвестиции са съгласно указаните в Списъка допустими категории материали и оборудване по процедурата.	☐	☐	☐
2	*В случаите на проекти, които включват и инвестиции във ВЕИ*			
2.1	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че използваните ВЕИ технологии включват една или повече от следните технологии: соларни, и/или геотермални, и/или термопомпи и/или оползотворяване на вторична биомаса от продукти, които не са включени в Анекс I от			

	ДФЕС.			
2.2	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че произведената енергия от ВЕИ е предназначена да се използва само за собствените нужди на кандидата за отопление и/или вентилация.	☐	☐	☐
2.3	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че проектът не включва ВЕИ технология, предназначена за производство на електричество.	☐	☐	☐
3.	*За проекти, които се основават на препоръките от извършен енергиен одит („обследване за енергийна ефективност").*			
3.1	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че заключенията от „обследване за енергийна ефективност" са точни и правилни.	☐	☐	☐
3.2	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че проектът се състои от инвестиции, които водят до намаляване на потреблението на енергия или горива и/или инвестиции в машини, оборудване, съоръжения за производствени цели, които водят до намаляване на енергоемкостта на производството на единица продукция.	☐	☐	☐
3.3	Изготвеното от Асистента по проекта писмено становище потвърждава, че предвидените по проекта инвестиции се основават на и са в съответствие с препоръките, дадени в доклада от обследване за енергийна ефективност.	☐	☐	☐
3.4	Изготвеното от Асистента по проекта	☐	☐	☐

	писмено становище потвърждава, че съгласно доклада от обследване за енергийна ефективност средният процент енергийно спестяване, който би могъл да бъде постигнат в обичайната стопанска практика от предвидените за въвеждане по проекта мерки е равен на или по-голям от 10% съгласно наличните първоначални данни[41].			

Проектни предложения, получили отговор „Не" по един от горепосочените критерии, ще бъдат отхвърлени като несъответстващи на изискванията за качество на проектите по настоящата процедура.

4.1.2.2. Финансова оценка за съответствие с изискванията за качество

№	Критерии за оценка на финансовите изисквания към проектите по процедурата	Съответствие с критерия		
		Да	Не	Н/П
1.	Налице е писменото становище на Асистента по проекта за съответствие с приложимите по процедурата правила за избор на изпълнители на дейностите по проекта.	☐	☐	☐
2.	Писменото становище от съответната банка-партньор потвърждава, че кандидатът разполага с необходимите финансови средства за изпълнение на проекта в размер на не по-малко от 80% от стойността на общите допустими разходи по проекта.	☐	☐	☐
3.	Общият размер на заявената безвъзмездна помощ по проекта е по-нисък или равен на 2 000 000 (два милиона) лева.	☐	☐	☐

[41] Процентът енергийни спестявания се отнася до конкретната мярка, а не до промишлената система като цяло

4.	Интензитетът[42] на безвъзмездната финансова помощ не надвишава максимално допустимата стойност от 50% съгласно настоящите Насоки за кандидатстване.	☐	☐	☐
5.	Остатъкът от общите допустими разходи по проекта (съобразно изискванията на т. 1.5.1 от Насоките за кандидатстване) са съфинансирани от страна на кандидата или от източници, които изключват всякаква публична подкрепа.	☐	☐	☐
6.	Надбавките от 10 процентни пункта към интензитета на безвъзмездната финансова помощ са добавени при спазване на изискванията на т.1.5.1. от настоящите Насоки (коректно ли са добавени надбавките съобразно посочените в т.1.5.1 характеристики на проекта). 1). За проекти, свързани с реализирането на инвестиции съгласно Списъка на допустимите категории материали и оборудване - **30%** от общата стойност на допустимите разходи по проекта. 2). За проекти, които се основават на препоръките от извършен енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") – **40%** от общата стойност на допустимите разходи по проекта. **Към посочените по-горе стойности до максимално допустимия**	☐	☐	☐

[42] При определяне на максималният интензитет за регионална помощ, определен в Регламент 800/2008 ще се следи за натрупване със същите напълно или частично съвпадащи приемливи разходи**.**

	интензитет от 50% могат да се добавят по 10 процентни пункта за всяка една от посочените в т. 1.5.1. характеристики на проекта			
7.	Общият размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по Компонент 1 и Компонент 3 отговаря на изискванията за получаване на „минимална помощ" като общият размер на безвъзмездната финансова помощ по Компонент 1 и Компонент 3 заедно с помощта, предоставена на кандидата във връзка с процедури или индивидуални помощи, обявени в режим „de minimis" за три последователни данъчни години[43], е по-нисък или равен на 391 166 лева /за предприятията, осъществяващи дейност в сектор „транспорт"- по-нисък или равен на 195 583 лева/.	☐	☐	☐
8.	Ако са заявени, разходите за извършване на енергиен одит („обследване за енергийна ефективност") по проекта са не повече от 20 000 (двадесет хиляди) лева.	☐	☐	☐
9.	Разходите за визуализация на проекта са не повече от 5 000 (пет хиляди) лева.	☐	☐	☐
10.	Разходите за одит на проекта, в случай че е приложимо, са не повече от 5 000 (пет хиляди) лева.	☐	☐	☐

[43] Текущата данъчна година и двете предшестващи данъчни години

В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване интензитета на безвъзмездната финансова помощ и/или максималният размер на безвъзмездната финансова помощ, определен в настоящите Насоки за кандидатстване, оценителната комисия служебно го/ги намалява до максимално допустимия интензитет, съответно до максимално допустимия размер на безвъзмездната финансова помощ.

В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване на определени в настоящите Насоки за кандидатстване максимално допустими размери на разходи, оценителната комисия може служебно да намали съответния разход или да изиска това от бенефициента.

4.2. Процедура за уведомяване и сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

4.2.1. Уведомяване относно решението на Договарящия орган за отпускане на безвъзмездна финансова помощ

Решение за отхвърляне на дадено предложение или за неотпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъде взето на следните основания:

а) Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия за административно съответствие;

б) Кандидатът не отговаря на условията за допустимост;

в) Проектът не отговаря на условията за допустимост;

г) Налице е изчерпване на предвидените средства по процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ;

д) Не са били спазени други критерии, посочени в Насоките за кандидатстване.

Договарящият орган уведомява писмено неуспелите кандидати в срок до 15 работни дни от издаването на решението. В срок до 10 работни дни от получаване на уведомлението, неуспелите кандидати могат да поискат допълнителни разяснения относно основанията за отхвърляне на проектните им предложения.

ВАЖНО: Решението на Договарящия орган да отхвърли дадено проектно предложение или да не отпусне безвъзмездна финансова помощ е окончателно. Договарящият орган не носи отговорност, ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Договарящия орган.

4.2.2. Сключване на договори за безвъзмездна финансова помощ

Съгласно чл. 29, ал.2 от ПМС № 121/31.05.2007 г., **Договарящият орган уведомява писмено всички одобрени кандидати за решението си в срок до 15 работни дни от**

издаване на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като ги информира какви допълнителни документи и в какъв срок трябва да ги представят за доказване на обстоятелствата по чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

За целта със Заповед на Ръководителя на Договарящия орган се назначава екип по договаряне, който изготвя уведомления до одобрените за финансиране кандидати, съдържащи покани за сключване на договор съгласно предварително определен график и за представяне на следните документи в съответствие с чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.:

1. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен и не е в процедура по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за представянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата.** В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, екипът по договаряне извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;

2. Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация[44], издадено от съответния съд не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за представянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата.** В случай че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, екипът по договаряне извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър;

3. Удостоверение от Националната агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения (издадено не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за предоставянето му) или план за разсрочено погасяване на задълженията, когато има такива - **оригинал или копие, заверено от кандидата**;

4. Свидетелство за съдимост на **всички лица**, представляващи кандидата и вписани в търговския регистър, или определени като такива в учредителния акт, когато обстоятелството не подлежи на вписване, издадено не по-рано от 6 месеца преди крайния срок за предоставянето му - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.

   Когато за някое от горепосочените лица, свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - **оригинал или копие, заверено от кандидата**.

5. Нотариално заверено пълномощно, в случаите когато договорът за безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на кандидата, съгласно вписванията в Търговския регистър – **оригинал или нотариално заверено копие**.

[44] Представянето на Удостоверение, потвърждаващо, че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация е неприложимо за едноличните търговци.

6. Отчет за приходите и разходите, Счетоводен баланс за последната приключила финансова година преди представянето им - **копие, заверено от кандидата**. В случаите когато посочените документи са оповестени в Търговския регистър, обстоятелствата ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

7. Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за последните две приключили финансови години преди представянето им - **копие, заверено от кандидата.** В случай че посочените документи са оповестени в търговския регистър, обстоятелствата ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

8. Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларацията по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП **(Приложение Г1**).

9. Следните документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларират данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия:

9.1. Книга за акционерите/Справка за разпределението на капитала на дружеството приложимо за акционерните дружества с поименни акции;

9.2. Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества;

9.3. Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции;

9.4. Устав - приложимо за кооперациите;

Документите по т. 9 се представят **като копие, заверено от кандидата, в случай, че не са оповестени в търговския регистър**. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за търговския регистър, и посочените документи са оповестени в Търговския регистър, същите не следва да се представят, като ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър.

Посочените документи (т.т. 1 - 9) се представят от одобрените кандидати при сключване на договорите за безвъзмездна финансова помощ, като преди представяне на договорите за подпис от одобрените кандидати, екипът по договаряне ще извършва проверка по същество за съответствие на кандидатите с изискванията на чл. 7, ал. 1 – 3, ал. 5 на ПМС № 121/31.05.2007 г. въз основа на представените документи. За извършената проверка се изготвя контролен лист, в който се отразяват резултатите от проверката по същество на представените от кандидата документи.

Срокът за представяне на посочените документи не може да бъде по-кратък от 5 работни дни.

Декларираните обстоятелства ще бъдат проверявани от екипа по договаряне чрез преглед на представените от кандидата документи по т. 4.2.2. по-горе.

Екипът по договаряне разглежда постъпилите в указания срок документи и в случай, че са налице липсващ/и изискуем/и документ/и и/или несъответстващ/и на изискванията документ/и, екипът по договаряне изпраща до кандидата писмено искане с конкретни указания относно установения пропуск, заедно с инструкции за неговото отстраняване и указания относно изискуемата форма, в която да бъдат представени липсващите документи, като предоставя срок за отстраняване на констатираните пропуски.

В случай, че поради независещи от него обективни обстоятелства кандидатът не може да спази горния срок и приложи в същия срок доказателства, удостоверяващи, че непредставянето на документа/ите е по независещи от него причини, на кандидата се предоставя допълнителен срок за представянето му/им, който не може да бъде по-дълъг от **30 дни от датата на издаването на решението** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В рамките на сроковете за представяне на документи екипът по договаряне може да дава устни разяснения по изпратените искания за представяне на документи и/или по подготвени от кандидатите документи и/или проекти на документи. Посочените разяснения не обвързват по никакъв начин екипа по договаряне.

Договори за безвъзмездна финансова помощ се сключват с всички кандидати, които представят липсващите и/или несъответстващите на изискванията документи в рамките на допълнително указания срок. С кандидатите, които не представят липсващите документи или отново представят документи, които не съответстват на изискванията, не се сключват договори за безвъзмездна помощ, като на тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответния брой кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен).

Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите документи при сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ се установи несъответствие между декларирани данни, водещо до несъответствие с критериите за допустимост и информацията, посочена в представените документи, договор за безвъзмездна финансова помощ не се сключва.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към сключване на договор с кандидатите от резервния списък (в случай че такъв е съставен) до изчерпване на наличния бюджет по процедурата.

Ръководителят на Договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и ако преди момента на сключването на договора:

- кандидатът не сключи договор в срока, определен в поканата;
- се установи надхвърляне на прага на допустимите минимални помощи.

4.2.3 Проверка за липса на двойно финасиране

Преди сключването на договорите за безвъзмездна финансова помощ, екипът по договаряне извършва служебно кръстосана проверка на дейностите, предложени от потенциалните бенефициенти на помощта от ОП „Конкурентоспособност" с оглед недопускане на двойно финансиране на дейности.

За извършване на проверката екипът по договаряне използва:

а) информацията от извършена справка за двойно финансиране в ИСУН;
б) информацията, предоставена от кандидата в проектното предложение;
в) при съмнение за непълна или невярна информация, предоставена от кандидата, писмено искане до органа, сключил договор за финансиране на проект със същия кандидат относно предоставяне на допълнителна информация за характера на финансираните дейности;

г) Други способи, които по преценка на екипа по договаряне по процедурата са приложими за проверка за липса на двойно финансиране.

Ако в резултат на извършената проверка, се установи наличие на двойно финансиране на проект или на дейности от проекта, Ръководителят на Договарящия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на основание чл. 31 от ПМС № 121/31.05.2007 г.

При сключване на договор за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва Декларация за нередности **(Приложение И към Насоките за кандидатстване). В случай че към датата на сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване** в Декларацията за държавни/минимални помощи **(Приложение В)**, Декларацията по чл. 7, ал. 7, т. 1 от ПМС 121/31.05.2007 **(Приложение Б),** Декларация за обстоятелства по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (**Приложение Г), както и Декларацията съгласно Раздел III от Раздел А на Формуляра за кандидатстване, същите се попълват и представят отново.**

Всички посочени декларации са неразделна част от договора за безвъзмездна финансова помощ.

След издаване на решението на Ръководителя на Договарящия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатите по настоящата процедура за подбор на проекти имат право да поискат допълнителни разяснения в срок до 10 (десет) работни дни от получаване на уведомлението за отхвърляне на проектното предложение или да подадат жалби/възражения, касаещи дадено проектно предложение по процедурата.

Жалби/възражения/искания за допълнителни разяснения, касаещи дадено проектно предложение по настоящата процедура могат да бъдат подавани в писмена форма до Ръководителя на Договарящия орган. Постъпилите възражения/жалби/искания за разяснения се разглеждат като се извършва необходимата проверка и се изпраща отговор до

подателя на възражението/жалбата/искането, съдържащ конкретните основания за отхвърляне на съответното проектно предложение.

Договарящият орган поддържа регистър на случаите на предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация.

Всеки кандидат може да подаде до Ръководителя на Договарящия **орган сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност" и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОП „Конкурентоспособност", които при изпълнение на договор, сключен по проект, финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и/или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.**

4.2.4. ИНДИКАТИВЕН ПЛАН-ГРАФИК ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЦЕДУРАТА

- Провеждане на информационни дни за представяне на процедура BG161PO003-2.3.02 „Енергийна ефективност и зелена икономика" - съгласно график, който ще бъде публикуван на интернет страницата на Договарящия орган и на интернет страницата на процедурата – www.opcompetitiveness.bg и http://www.beeciff.org/cms/bg.
- **28.06.2012** – Стартира приемането на проектни предложения по процедурата
- **28.06.2012** – Подаване и оценка на проектните предложения по реда на тяхното постъпване.
- Съгласно чл. 24, ал. 6-15 от ПМС № 121/31.05.2007 г ***в срок до 5 работни дни*** от деня, следващ датата на публикуване на списъка с предложените за отхвърляне проектни предложения на ***етап оценка на административното съответствие и допустимостта***, кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за отхвърляне могат да подадат ***писмени възражения*** срещу предложението за отхвърлянето им пред ръководителя на Договарящия орган.
- Съгласно чл. 27, ал. 1 и ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 20 работни дни*** след като получи доклада на Оценителната комисия от оценката на проектните предложения, Ръководителят на ***Договарящия орган взема мотивирано решение за:***

  - одобряване на доклада и предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по предложените проекти;
  - връщане на доклада за преразглеждане, като посочва основанията за това;

- отхвърляне на доклада и прекратяване на процедурата, като посочва основанията за това.

- Съгласно чл. 29, ал. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г. в срок от 15 работни дни от издаването на решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ Договарящия орган уведомява писмено одобрените кандидати, като ги информира какви допълнителни документи и в какъв срок трябва да представят в съответствие с чл. 7, ал. 7, т. 2 от ПМС № 121/31.05.2007 г.
- Съгласно чл. 29, ал. 3 от ПМС № 121/31.05.2007 г. Договарящият орган ***уведомява писмено неуспелите кандидати в срок от 15 работни дни*** от вземането на решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като посочва основанията за отхвърлянето им.
- Съгласно чл. 36, ал. 1 от ПМС № 121/31.05.2007 г. ***в срок до 30 дни след влизането в сила на решението*** за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Договарящият орган предлага на бенефициентите по одобрените за финансиране проекти да подпишат договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
- ***Договорите*** за безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ***влизат в сила от датата предвидена в тях.***

5. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТИТЕ

Правата и задълженията, които възникват за бенефициента са описани в приложения образец на Договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 **(Приложение Ж)** и Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ **(Приложение З). В процеса на изпълнение на проектите, бенефициентите следва да се придържат към правилата и процедурите, описани в Оперативното ръководство за изпълнение на договорите за безвъзмездна финансова помощ, разработено за целите на настоящата процедура.**

Изпълнението на проекта, за който е поискана безвъзмездна финансова помощ, стартира веднага след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ. По настоящата процедура дейностите по проекта, свързани с избор на подизпълнители се извършват преди подаване на Формуляра за кандидатстване и приложенията към него в Договарящия орган, като представляват критерий за допустимост на проектите. Дейностите, свързани с одита на проекта, могат да бъдат извършвани и след изтичане на срока на изпълнение на проекта, но не по-късно от крайния срок за представяне на финалния отчет.

Всеки кандидат може да подаде сигнал за наличие на нередности и/или измами или съмнение за нередности, и/или измами при провеждане на процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ, и/или при изпълнение, съответно отчитане на

проекта по реда и при условията, установени в чл. 4 – чл. 10 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове и програми, съфинансирани от Европейския съюз и съгласно подписаната от него Декларация за нередности (Приложение И към Насоките за кандидатстване).

5.1. Специфични условия за изпълнението на проекта

Бенефициентът е задължен да докладва и отчита изпълнението на проекта в съответните отчетни форми и документи, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата.

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг счетоводен документ с еквивалентна доказателствена стойност), могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Бенефициентът е задължен да осигури директен достъп (както по време на изпълнението на проекта, така и след неговото приключване) на представители на Асистента по верфикицията и/или Договарящия орган, и/или други одитиращи институции с цел извършането на проверка на място на резултатите от изпълнението на проекта.

Бенефициентът е задължен да поддържа отделна аналитична сметка и счетоводна документация за допустимите разходи по проекта и използването на средствата от безвъзмездната финансова помощ. За повече информация относно сертифициране на разходите вижте Указания на Министерство на финансите ДНФ 05/21.10.2010 г. относно сертифициране на разходи по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – Приложение Н към Насоките за кандидатстване, както и ДНФ 04/26.07.2010 г. относно условията и реда на изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране – Приложение Л към Насоките за кандидатстване.

В съответствие с Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност" и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Бенефициентите са длъжни да следват Указанията на министъра на финансите **(Приложение М към настоящите Насоки за кандидатстване)** за

определянето на ДДС като „възстановим" и следователно недопустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура, или като „невъзстановим" и следователно допустим разход по ОП „Конкурентоспособност" и настоящата процедура при оформянето на исканията за плащане, документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията във връзка с получаване на средства по настоящата процедура.

Бенефициентът е задължен да съхранява всички документи, свързани с изпълнението на проекта в срок най-малко до 31.12.2020 г., съгласно чл. 90, (1) от Регламент на Съвета № 1083/ 2006.

Договарящият орган ще съхранява подробни данни по отношение на прилагане на схемата и по отношение на всяка на помощ по настоящите Насоки в съответствие с чл. 3, пар. 3 на Регламент 1998/2006 и чл. 10, пар. 2 от Регламент 800/2008. Документацията относно индивидуалните помощи ще се съхранява за период от 10 години от датата на предоставяне на помощите. Документацията относно схемата за период от 10 години от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.

5.2. Окончателен размер на безвъзмездната финансова помощ

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ задължително се фиксира в договора за безвъзмездна финансова помощ. Фиксираният в договора размер на безвъзмездната финансова помощ се основава на стойностите, посочени във Формуляра за кандидатстване – Приложение А към Насоките за кандидатстване. Фиксираният в договора размер на безвъзмездната финансова помощ е окончателен, но действителният размер на подлежащата на изплащане помощ се определя след приключване на всички допустими дейности по проекта и зависи от тяхното надлежно удостоверяване и одобряване на действително извършените разходи.

5.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако бенефициентът не може да изпълни дейностите, заложени в договора, плащанията могат да не се извършат (цялостно или частично) в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на бенефициента.

5.4. Промени в договора

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ се извършва чрез сключване на Анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните, с изключение на случаите и при условията, предвидени в чл. 8 от Общите условия към финансираните по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 договори за безвъзмездна финансова помощ (**Приложение 3** към Насоките за кандидатстване и неразделна част от договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ). Анексът към договора не може да нарушава конкурентните условия, съществуващи към момента на сключване на договора и равното третиране на бенефициентите.

5.5. Наблюдение на изпълнението на проектите и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент 1083/2006 (чл. 60 (b)) и 1828/2006 (чл. 13(2)), Договарящият орган следва да извършва проверки за удостоверяване на административните, финансовите, техническите и физическите аспекти от изпълнението на проектите. По настоящата процедура част от тези функции ще се изпълняват от Асистента по верификация или от Договарящия орган. Асистентът по верификация ще извършва мониторинг на изпълнението на сключените по процедурата договори за безвъзмездна финансова помощ - съответствие със заложените в договора цели, дейности, резултати и времеви график, и верификация на финалните технически отчети, подадени от бенефициентите, включително верификация на финансираните продукти, услуги и строителство/СМР чрез извършване на следното:

1/. Извършване на проверки на място за удостоверяване на физическото изпълнение на договора съгласно представените финални технически отчети. Това включва: проверка на наличната документация и физическа проверка на закупеното по проекта оборудване (инсталиране, тестване и функциониране) в съответствие със заложеното в договора за безвъзмездна финансова помощ (вид, технически спецификации и т.н.), прилагането на мерките за информиране и публичност. В случаите, в които при проверката на представените финални технически отчети се установят несъответствия, пропуски и/или грешки, Асистентът по верификация/Договарящият орган уведомява бенефициентите, като предоставя инструкции за тяхното отстраняване в срокове съгласно ПМС № 179 от 10.08.2010 г. за определяне на механизма за верифициране на разходите и изплащане на безвъзмездна финансова помощ по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

2/. Извършване на административна/документална проверка на всички документи, доказващи изпълнението на дейностите и постигането на заложените цели и резултати. Проверката има за цел да установи, че дейностите са действително извършени и отговарят на заложеното в договора за безвъзмездна финансова помощ, има ясни и достатъчни доказателства за тяхното изпълнение, разходооправдателните документи са налични и съответстват на доставените по проекта оборудване, услуги и СМР.

Проверките на място и административната/документалната проверка имат за цел да удостоверят, че направените по проекта инвестиции съответстват на изискванията, предвидени в Насоките за кандидатстване по процедурата, включително Списъка на допустимите категории материали и оборудване; обследването за енергийна ефективност на промишлени системи и сертифициране на сгради и/или друга документация, въз основа на които проектът е бил одобрен за финансиране.

Осъществяването на горепосочените дейности не лишава Договарящия орган от правото по негова преценка да извършва част от тези проверки самостоятелно. Проверките могат да бъдат както административни – проверка на документи, предоставени във връзка с

възстановяване на разходи, така и проверки на място за изпълнение на дейностите, заложени по проекта.

5.6. Отчитане на проекта

Бенефициентът трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документооборот и счетоводно отчитане. След приключването на дейностите по договора за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът е длъжен да изготви и представи на Асистента по верификация/Договарящия орган **финален технически и финансов отчет,** съдържащ информация относно цялостното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати. Отчетът се изготвя съгласно образците, приложени към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите разработено за целите на настоящата процедура. Отчетът трябва да посочва постигането на резултатите и целите на проекта чрез предварително зададените индикатори, както и да показва реалното изпълнение на заложените очаквани резултати. Отчетът следва да описва основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на проекта, както и как тези проблеми са били решени или причините за това да не бъдат преодолени. В случай, че не са постигнати предварително заложените резултати от проекта, бенефициентът трябва да предостави подробно обяснение/обосновка за причините.

Допълнително, в хода на изпълнение на проекта Асистентът по верификацията и/или Договарящия орган, могат да изискат от бенефициента да предостави доклади и/или допълнителна информация относно напредъка, постигнат по проекта.

Всички писмени инструкции и указания на Асистента по верификацията и/или Договарящия орган, свързани с изпълнението на проекта, включително такива, предоставяни след влизането в сила на договора за безвъзмездна финансова помощ, имат задължителен характер за бенефициентите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

5.7. Плащане

По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се предвиждат следните два варианта плащане:

Вариант 1 (с авансово плащане и окончателно плащане):

Бенефициентите по настоящата процедура имат право да получат авансово плащане като представят искане за плащане по договора за безвъзмездна финансова помощ (Приложение Ж). Авансовото плащане може да бъде в размер до 65% от общия размер на безвъзмездната финансова помощ. Условие за неговото извършване е предоставянето на банкова гаранция от страна на бенефициента (Приложение К към Насоките за кандидатстване), покриваща пълния размер на исканата авансова сума, декларация за банкова сметка и Финансова идентификационна форма (съгласно образеца, приложен към Оперативното ръководство за изпълнение на договорите по процедурата).

След представяне на посочените документи се превежда размера на авансовото плащане по банкова сметка на бенефициента, открита за целите на проекта. Бенефициентът може да използва средствата по тази сметка само за плащания към подизпълнители за извършени дейности/доставени стоки и услуги по договора. Размерът на окончателното плащане се изчислява след приключване на проекта, одобряване на финалния технически и финансов отчет, като се приспаднат сумите по отпуснатите авансови плащания.

Заявяването на авансово плащане от страна на бенефициентите не е задължително.

Вариант 2 Само окончателно плащане

Окончателното плащане в размер на общата стойност на безвъзмездната финансова помощ, изчислена като се приложи процента, посочен в чл. 3.2. от Договора за безвъзмездна финансова помощ към общите верифицирани разходи. То се извършва след одобрението на финалния отчет в съответствие с чл. 2.4 и чл. 2.5 от Общите условия към финансираните по ОП „Конкурентоспособност" договори, придружен с искане за плащане, подадено по образец, при спазване условията на ПМС № 179/2010 г.

5.8. Мерки за информиране и публичност

Всички бенефициенти трябва да прилагат подходящи мерки за публичност и информираност съгласно правилата на Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. относно реда и начина на изпълнение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие.

Бенефициентите са длъжни да упоменат финансовия принос на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) чрез Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. в информацията, изготвяна и предоставяна във връзка с изпълнението на проекта, в отчетите за изпълнение на договора (финален технически и финансов), както и във всички други документи, отнасящи се до изпълнението на дадена дейност по проекта. Във всички обяви и публикации, свързани с изпълнението на проекта, бенефициентът е длъжен да оповести, че проектът е получил финансиране от ЕФРР чрез ОП „Конкурентоспособност".

Бенефициентът е длъжен да постави постоянна разяснителна табела на видимо място и със значителен размер след приключване на дейностите по договора за безвъзмездна финансова помощ, ако изпълняваният проект отговаря на следните условия:

а) Общото публично съфинансиране на дейността надвишава 500 000 евро.

б) Дейността включва покупка на физически обект (материален актив) или финансира инфраструктурни или строителни дейности.

Табелата се поставя най-късно до 6 (шест) месеца след приключване на дейностите по

договорите за безвъзмездна финансова помощ. Тя трябва да указва вида и името на дейността, както и да включва информация за:

⇨ Име на проекта (вид и наименование на операцията);

⇨ Емблемата на Европейския съюз в съответствие с графичните стандарти, установени в приложение I от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК и името на ЕС;

⇨ Названието и логото на финансиращия фонд (в случая Европейски фонд за регионално развитие);

⇨ Името и логото на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. заедно с думите „Конкурентна България";

⇨ Изявлението, избрано от УО, подчертаващо получената добавена стойност от интервенцията на Общността: „Инвестираме във Вашето бъдеще"/ "Investing in your future".

⇨ Логото на Национална стратегическа референтна рамка 2007-2013.

Постоянни разяснителни табели се поставят само за проекти, при които общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро и чието изпълнение включва закупуването на физически обект (материални активи) или финансиране на инфраструктурни или строителни дейности.

Емблемата на ЕС, названието и логото на финансиращия фонд и изявлението „Инвестираме във Вашето бъдеще" следва да заемат минимум 25 % от табелата.

Съгласно чл. 8, т. 3 от Регламент (ЕО) 1828/2006 на ЕК бенефициентът трябва по време на изпълнението на проекта да постави информационно табло на мястото на всяка дейност, при която общата сума на публичното финансиране надхвърля 500 000 евро, и чието изпълнение включва закупуването на материални обекти или финансира инфраструктурни или строителни дейности. Информационното табло трябва да съдържа същите задължителни елементи като постоянните разяснителни табели (описани по-горе). След приключване на проекта информационното табло се заменя от постоянна разяснителна табела.

В случаите на закупуване на оборудване е необходимо да се поставят стикери върху всеки актив, закупен по проекта, включващи информация за финансовия принос на ЕС чрез ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г.

Неспазването на правилата за визуализация може да доведе до непризнаване на част или на цялата стойност на извършените по проекта разходи.

6. СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НАСОКИТЕ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ДОКУМЕНТИ ЗА ПОПЪЛВАНЕ ПРИ ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

1. Формуляр за кандидатстване – **Приложение А** (Приложение I към Договора);
2. Декларация по чл. 7, ал. 7, т. 1 от на ПМС № 121/31.05.2007 г. – **Приложение Б** (Приложение III към Договора);
3. Декларация за държавни/минимални помощи (включително Указания и примери за попълването й) – **Приложение В** (Приложение IV към Договора)**;**
4. Декларация за обстоятелство по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – **Приложение Г** (Приложение VII към Договора);

ДОКУМЕНТИ ЗА ИНФОРМАЦИЯ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

1. Критерии и методология за оценка на проектните предложения – **Приложение Д;**
2. Контролен лист за извършване на предварителна проверка за окомплектованост при подаване на проектните предложения – **Приложение Е;**
3. Договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. – **Приложение Ж;**
4. Общи условия към финансираните по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г., договори за безвъзмездна финансова помощ - **Приложение З** (Приложение II към Договора);
5. Декларация за нередности - **Приложение И** (Приложение V към Договора)
6. Образец на искане за плащане по договор за безвъзмездна финансова помощ – **Приложение Й** (Приложение VI към Договора);
7. Образец на банкова гаранция - **Приложение К**;
8. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 04/26.07.2010 г. относно условията и реда на изплащане на безвъзмездна финансова помощ със средства от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране- **Приложение Л;**.
9. Указания на министъра на финансите № 91-00-502/27.08.2007 г. относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение М;**
10. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 05/21.10.2010 г. относно сертифициране на разходите по Оперативни програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фонд на Европейския съюз – **Приложение Н;**
11. Анекс I „Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на ЕС" – **Приложение О;**
12. Приложение № 2 към Наредба № 29/2008 г. - **Приложение П;**

13. Класификация на икономическите дейности /КИД 2008/ – **Приложение Р;**
14. Указания на Министерство на финансите ДНФ № 07/22.12.2010 г. относно отписване и възстановяване на недължимо платени и надплатени суми, както и на неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз във връзка с регистрирани от Договарящия орган нередности – **Приложение Т;**
15. Приложение № 3 „Индикатори на оперативната програма" на ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. – **Приложение У;**
16. Образец на доклад за фактическите констатации и работно задание за проверка на разходите по договор за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма "Развитие на конкурентоспособността на българската икономика" 2007-2013 г. - **Приложение Ф**.
17. Образец на доклад за обследване за енергийна ефективност, разработен за целите на настоящата процедура – **Приложение Х.**